

2015

Jaarverslag

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Voorwoord van de directie

Voor HTM was de introductie van de nieuwe stadstram, de Avenio, ongetwijfeld de meest kenmerkende gebeurtenis van 2015. De nieuwe voertuigen zijn beeldbepalend voor het stadsbeeld van Den Haag en hun inzet in de exploitatie betekent ook de geleidelijke uitfasering van de traditionele GTL8-trams, die meerdere decennia hun diensten hebben bewezen. De komst van de nieuwe trams kende een aanloop van meerdere jaren. In 2009 is het aanbestedingsproces gestart, in 2011 werd de opdracht gegund en tijdens de feestelijkheden rond '150 jaar Tram' in 2014 werd de eerste Avenio door Z.K.H. Koning Willem-Alexander ten overstaan van het publiek onthuld. De directie is trots op al diegenen die hebben meegewerkt aan dit proces, en niet minder trots dat de start van de exploitatie voor de reiziger vrijwel probleemloos heeft plaatsgehad.

2015 was ook het jaar waarin wij werkten aan de bieding op de nieuwe railconcessie, die eind 2016 van start gaat. Deze concessie, met een looptijd van tien jaar, wordt gegund door een nieuwe opdrachtgever: de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, die voor HTM de opvolger is van het Stadsgewest Haaglanden. De voorwaarden waaraan de nieuwe concessie moet voldoen zijn aanzienlijk strikter dan die van de lopende concessie, maar HTM gaat de uitdaging aan om voor de Haagse regio en haar inwoners een bod te doen dat tegemoet komt aan de kwaliteit die de reiziger verlangt, aan de ontwikkeling van de stad en aan de leefbaarheid en bereikbaarheid van onze omgeving.

Steden veranderen, en vervoersnetwerken veranderen mee. Waar vele decennia geleden onze remise aan de Lijsterbesstraat aan de rand van de bebouwing lag, is de stad er in de loop der tijd 'omheen gegroeid', waardoor deze vestiging nu midden in de stedelijke omgeving ligt, met alle nadelen van dien voor de omwonenden en voor HTM. Wij oriënteren ons voortdurend op de lange termijnontwikkeling van ons netwerk, stallingen, garages en werkplaatsen. Tegen die achtergrond verwierf HTM in 2015 een perceel grond aan de Zuiderweg in Rijswijk, bedoeld om ruimte te creëren voor de toekomstige stalling van een aanzienlijk deel van onze vloot trams. Onderdeel van deze 'lange termijn remisering' is ook dat de 'vestiging Lijsterbes', zoals deze in de volksmond is gaan heten, op termijn zal verdwijnen.

In 2015 wijzigde de samenstelling van de directie tweemaal. Op 1 maart trad Gerard Boot toe als (statutair) financieel directeur. Hij volgde Thomas Martin op, die na ruim viereneenhalf jaar HTM heeft verlaten. Met ingang van 1 december beëindigde Alex Rentier zijn werkzaamheden als operationeel directeur. De directie besloot in nauw overleg met het Directieteam, deze functie niet opnieuw als zodanig in te vullen, maar deze te verdelen over drie leden van het bestaande management. De directie is Thomas Martin en Alex Rentier bijzonder erkentelijk voor hun grote inzet en betrokkenheid bij HTM.

HTM staat voor bijzondere uitdagingen, waarvan de verwerving van de railconcessie 2016-2026 wel de grootste is. De directie gaat deze uitdagingen met vertrouwen aan, vanuit de gedachte dat HTM als geen ander de Haagse samenleving kent en in staat zal zijn een bieding in te dienen die tegemoetkomt aan de wensen van de inwoners, de reizigers en de opdrachtgever.

Zonder de grote inzet van al onze medewerkers was het niet mogelijk geweest de positie van HTM met name in operationeel opzicht verder te versterken. De directie spreekt dan ook haar bijzondere dank en waardering voor hen uit. Wij vertrouwen erop dat wij ook de komende jaren invulling zullen geven aan een veilig, betrouwbaar en kwalitatief hoogwaardig openbaar vervoer in de Haagse regio, samen met onze partners, de gemeenten, de opdrachtgever, de aandeelhouders en commissarissen.

Jaap Bierman, Algemeen directeur
Gerard Boot, Financieel directeur

Den Haag, 13 april 2016

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Samenvattend overzicht

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Profiel

HTM Personenvervoer is de onderneming die zich richt op het aanbieden van collectief personenvervoer over de rails en over de weg in de regio Haaglanden. HTM is inmiddels bijna anderhalve eeuw oud en is al die tijd verbonden geweest aan de stad Den Haag en zijn randgemeenten. Bijna 2.000 medewerkers zorgen ervoor dat vele miljoenen reizigers jaarlijks naar hun plaats van bestemming worden gebracht, per tram, met een licht railvoertuig, een aardgasbus, een taxi of taxibus. HTM verricht haar vervoerdiensten op concessiebasis in de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk en Zoetermeer. Deze gemeenten maakten in 2015 deel uit van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH), die sinds 1 januari 2015 als opdrachtgever fungeert voor alle openbaar vervoer in de Rotterdamse en Haagse regio's.

In 2015 exploiteerde HTM twaalf tramlijnen, waarvan twee light railverbindingen die de stad Den Haag verbinden met Zoetermeer. Daarnaast onderhield HTM via haar dochterbedrijf HTMbuzz een netwerk van acht buslijnen en een nachtnet. HTM verzorgde ook het vervangend vervoer bij calamiteiten, omleidingen of verstoringen in het railvervoer, zij zag toe op de veiligheid in en rond trams en bussen en voerde het operationeel beheer en onderhoud van de railinfrastructuur (rails, bovenleidingen, energievoorziening, etc.) in de hierboven genoemde gemeenten. Naast de openbaar vervoerconcessies verzorgde HTM in 2015 met taxi's, taxibusjes en touringcars maatwerk voor groepsvervoer, onder meer van gehandicapten, scholieren en werknemers. HTM verzorgde ook het busvervoer op de Luchthaven Schiphol, zowel op de platforms als tussen de hoofdterminal en de parkeerplaats P3 (lang parkeren).

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Vennootschapsstructuur

De aandelen van HTM Personenvervoer NV zijn voor 51% in handen van HTM Beheer BV, een vennootschap die volledig eigendom is van de gemeente Den Haag, en voor 49% in handen van Abellio Nederland BV, een volledige dochtermaatschappij van de Nederlandse Spoorwegen. De directie wordt gevoerd door twee statutair directeuren; het toezicht op de directie wordt uitgeoefend door een Raad van Commissarissen. De railinfrastructuur en de onroerende zaken van HTM zijn ondergebracht in HTM Railinfra BV, dat in 2013 door HTM Personenvervoer NV is overgedragen aan HTM Beheer BV. Om de systeemintegratie tussen de exploitatie en de infrastructuur te garanderen, vormen de directies van HTM Personenvervoer NV en HTM Railinfra BV een personele unie. De railvoertuigen zijn ondergebracht in HTM Railvoertuigen BV, een volledige dochter van HTM Personenvervoer NV. Meer over de governance van de organisatie is te vinden in het hoofdstuk Corporate Governance.

Voorwoord van de directie

Samenvattend overzicht

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen

Verslag van activiteiten

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Kengetallen

	2015	2014	2013
Totaal opbrengsten (mln. €)	296,2	301,9	273,0
Resultaat (mln. €)	6,1	- 5,9	15,5

Score OV-Klantenbarometer

- Light rail	7,5	7,4	7,4
- Tram	7,4	7,3	7,1
- Bus	7,7	7,5	7,5

Gemiddeld aantal reizigers/dag (x 1.000)	257	254	243
Netwerklengte (km)	336	336	336

Aantal lijnen

- Light rail	2	2	2
- Tram	10	10	10
- Bus	8	8	8

Aantal voertuigen

- Light rail	71	72	72
- Tram*	148	123	129
- Bus openbaar vervoer	115	115	115
- Besloten vervoer	85	139	139
- Overig railvervoer	7	12	12

Calamiteiten

- Ontsporingen trams in het net	6	6	8
- Geweldsincidenten	36	40	74

Personeel

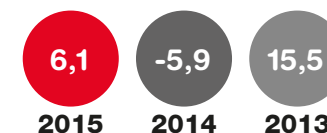
Gemiddelde personeelsbezetting (fte's)	1.714	1.871	1.763
Medewerkers nieuw in dienst (aantal)	118	65	83
Medewerkers uit dienst (aantal)	180	137	115
Gemiddelde leeftijd (jr.)	49,3	49,0	47,4
Gemiddeld ziekteverzuim (%)	5,7	6,0	6,6

* Incl. nieuwe stadstram

Opbrengsten stabiel

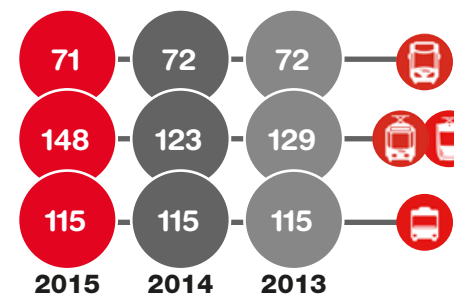
Resultaat stijgt

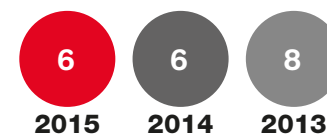
Aantal reizigers per dag stijgt

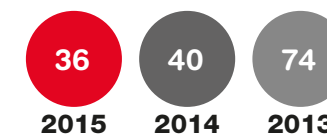
Aantal voertuigen

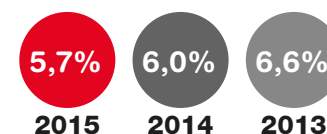
Tramontsporingen stabiel

Geweldsincidenten daalt

Ziekteverzuim daalt

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Bijzondere gebeurtenissen in 2015

- Ook in 2015 vonden op veel plaatsen in de stad grootschalige werkzaamheden plaats aan de infrastructuur. Deze waren noodzakelijk in verband met de komst van de nieuwe stadstram, die zwaarder en breder is dan de huidige GTL-trams. Dat betekent dat de tramrails op sommige punten moeten worden verlegd, dat bruggen moeten worden versterkt en dat halten moeten worden aangepast. De werkzaamheden leiden tot ongemak voor veel reizigers. Daar staat tegenover dat de reizigers de komende jaren steeds vaker gebruik zullen kunnen maken van de moderne en goed toegankelijke trams.
- In januari was HTM met een eigen stand aanwezig tijdens de 'Spots on Jobs'-beurs voor opleiding en beroep, waar VMBO-leerlingen werden geïnformeerd over de leertrajecten voor de functies van bestuurder, chauffeur, controleur, beveiliging en monteur.
- In maart vonden verschillende interactieve sessies plaats, waarbij HTM-medewerkers werden geïnformeerd over het Meerjarenplan 2015-2020 en waar zij in dialoog konden gaan met elkaar en het management over de toekomst van HTM. De sessies werden goed bezocht en gewaardeerd.
- Op 18 maart ontvingen twee HTM-medewerkers de publieksprijs van RailTech met hun innovatieve uitvinding voor een bevestiging van tramrails aan de ondergrond.
- Op 14 en 15 april vond de Global Conference on Cyberspace plaats in het World Forum. HTM was direct betrokken bij de voorbereiding, ondersteuning en afwikkeling van deze wereldtop, waarbij tientallen ministers uit de hele wereld bijeenkwamen.
- Op 23 april werd HTM officieel eigenaar van de eerste nieuwe stadstram van het type Avenio.
- Op 29 april werd een informatiebijeenkomst georganiseerd voor omwonenden van de Zuiderweg in Rijswijk over de plannen van HTM voor een nieuwe opstellocatie voor trams. De opkomst was groot en de reacties varieerden van positief tot kritisch en bezorgd.
- Op 4 mei bereikten de directie en de vakorganisaties een akkoord over een nieuwe tweejarige cao, waarbij een structurele verbetering van de arbeidsvoorwaarden werd overeengekomen van 4,4%. De dreigende acties waren daarmee van de baan. Onderdeel van de cao zijn de invoering van twee vitaliteitsdagen, die mede dienen voor de uitbreiding van werkgelegenheid aan jongeren, en van een jaarlijkse toeslag die gekoppeld is aan de klantwaardering voor HTM op basis van de OV-Klantenbarometer.
- Op 29 mei ontvingen 86 buschauffeurs van HTMbuzz die 15 jaar of langer schadevrij hadden gereden een onderscheiding van Veilig Verkeer Nederland en een attentie van de directie. Ondanks de toenemende verkeersdruk is het hen gelukt om in totaal maar liefst 2.742 jaar schadevrij te rijden.
- Op 27 juni vond de elfde Nationale Veteranendag plaats in het centrum van Den Haag. Opnieuw nam een delegatie veteranen vanuit HTM aan de parade deel.
- Zaterdag 25 juli trok een zomerstorm over ons land die voor veel overlast zorgde. Ondanks het extreme weer heeft HTM getracht haar dienstverlening zoveel mogelijk te blijven uitoefenen.
- Op 28 juli werd een ontruimingsoefening gehouden met een van de nieuwe Avenio-trams. Aan de oefening, die bedoeld was om te zien of een volle tram binnen 60 seconden kon worden ontruimd, namen ruim 200 vrijwilligers deel. De oefening is naar tevredenheid verlopen.
- In de zomer verhuisden het Residentie Orkest en het Nederlands Dans Theater tijdelijk naar een nieuwe locatie bij het Zuiderstrandtheater in Scheveningen. In dit nieuwe theater zullen tijdens de bouw van het nieuwe cultuurcentrum aan het Spui de uitvoeringen van het orkest plaatsvinden. HTM verzorgde met ingang van het nieuwe seizoen een extra bushalte Zuiderstrandtheater, zodat bezoekers snel en eenvoudig toegang krijgen tot deze direct aan het strand gelegen locatie.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

- Prinsjesdag werd gevierd op dinsdag 15 september. HTM kwam weer in het nieuws door het 'breeuwen' van de tramrails met dikke touwen, zodat de Koninklijke stoet probleemloos van paleis Noordeinde naar het Binnenhof kon tijden.

- Op 2 november startte de inzet van de nieuwe stadstram van het type Avenio in de exploitatie op lijn 2. De introductie van de nieuwe tram is zonder problemen verlopen; het voertuig is door de reiziger, de media en de HTM-medewerkers zeer positief ontvangen.
- Eind 2015 startten de voorbereidingen voor de bouw van de tramstalling Zichtenburg-II, waar de nieuwe trams een plek zullen krijgen. De planning is erop gericht, deze nieuwe stalling in het voorjaar van 2016 in gebruik te kunnen nemen.
- Op 1 december ontving HTM uit handen van Tom de Bruijn, vicevoorzitter van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, het veiligheidscertificaat Lokaal Spoor. Dit certificaat is een nieuw fenomeen dat voortkomt uit de Wet Lokaal Spoor, die op dezelfde datum in werking trad.

- In de loop van 2015 vonden verschillende evenementen in en rond de stad plaats waarbij HTM assisteerde om bezoekers ter plekke te krijgen en na afloop weer terug te brengen, zoals de City Pier City-loop, de Volvo Ocean Race, het Life I Live Festival, het WK Beachvolleybal, Parkpop, de Red Bull Strandrace en het Vuurwerkfestival.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Visie

HTM bezit de kennis en kunde om aan de behoefte van de groeiende mobiliteitsvraag te voldoen op een verantwoorde, veilige, duurzame en betaalbare wijze. Voor de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van de regio is een snel en betrouwbaar openbaar vervoernetwerk noodzakelijk. In de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, met ruim 2,2 miljoen inwoners, is het van belang dat de diverse vervoermiddelen goed op elkaar aansluiten. Er is een groeiende vraag naar duurzame mobiliteit met aandacht voor begrippen als bereikbaarheid, betaalbaarheid, economische waarde, gezondheid, veiligheid en efficiënt gebruik van ruimte en middelen.

Openbaar vervoer kent ten opzichte van andere vervoersvormen een aantal pluspunten: capaciteit, toegankelijkheid, veiligheid en duurzaamheid. Omdat HTM al zolang in de Haagse regio actief is, hebben wij alle kennis en ervaring in huis op het gebied van grootstedelijke, duurzame mobiliteit.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Missie

HTM streeft naar openbaar vervoer van grote klasse, waarvan steeds meer mensen gebruik maken.

Wij willen het beste openbaar vervoerbedrijf van Nederland zijn met de hoogste waarderingcijfers van de reizigers. Om dat te bereiken investeren wij voortdurend in voertuigen, infrastructuur, voorzieningen en vakkundig, klantvriendelijk personeel. Wij zijn goed te bereiken voor onze reizigers en informeren hen optimaal. Een goede reis voor onze reizigers!

Wij verbinden mensen met mensen en brengen onze reizigers naar hun bestemming. Wij zijn de 'bloedvaten' van de Haagse regio en wij dragen bij aan sociale samenhang, aan economische groei en duurzame mobiliteit. Dat doen wij al 150 jaar en dat blijven wij doen. Dat doen wij ook door sterk verbonden te zijn met de Haagse regio en samen te werken met andere bedrijven en organisaties.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Strategie

De komende jaren wil HTM doorgroeien tot een klantgerichte organisatie en een bedrijf waar medewerkers en Den Haag met recht trots op zijn. HTM streeft naar openbaar vervoer van grote klasse, waar steeds meer mensen gebruik van maken. We bieden een reis aan die veilig, betrouwbaar, snel en comfortabel is. Zonder onze tevreden en betrokken medewerkers kunnen wij de belofte aan de reiziger niet waarmaken; daarom hebben wij onze kernwaarden hoog in het vaandel staan: Eenheid, Eerlijkheid, Eigen Verantwoordelijkheid. De strategie voor 2015-2020 is gericht op het aantrekken van meer reizigers met hogere klanttevredenheid. HTM wil eerst de basis van haar dienstverlening op orde brengen en daarna haar positie als dé vervoerder van de regio versterken; HTM is selectief in activiteiten die daar niet aan bijdragen.

Behoud van een gezond rendement is daarbij een randvoorwaarde om de continuïteit van de onderneming ook in de toekomst te kunnen blijven garanderen; HTM is zich ervan bewust dat het opereert in het spanningsveld van reiziger, concessieverlener en aandeelhouders. Plan is om deze hoofddoelstellingen op eigen kracht na te streven, maar wel de samenwerking met interne en externe belanghebbenden – onder meer de concessieverlener, NS en RET – beter te benutten. HTM wil zich richting haar partners opstellen als goed concessiehouder, strategische partner en een maatschappelijk betrokken onderneming. HTM gaat de komende jaren een professionaliseringsslag maken in de contacten met belanghebbenden; inhoudelijke dialoog en transparantie staan daarbij voorop.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Kernwaarden

Voortvloeiend uit de visie, missie en strategie zijn in het Meerjarenplan ook de kernwaarden opgenomen, die weergeven hoe wij verwachten dat onze medewerkers zich onderling en richting derden gedragen:

Eenheid

- Van eilanden naar landgenoten: meer samenwerken. We zoek elkaar op, overleggen, stemmen af.
- Denk integraal; optimaliseer HTM totaal, niet alleen je eigen afdeling of scorecard. Geen 'clever' gedrag. We staan er samen voor.
- Pragmatisch en oplossingsgericht.
- Extern: echt volwassen samenwerken met ander OV-bedrijven – dat is in het belang van de reiziger.

Eerlijkheid

- Eerlijkheid is de basis voor vertrouwen.
- Eerlijk tegen jezelf. Kijk in spiegel: wat is jouw bijdrage aan onze cultuur? Verbeter de wereld, begin bij jezelf.
- Eerlijk tegen anderen. Duidelijk. Geef feedback, spreek elkaar aan op gedrag. Dat is respect.
- Eerlijk omhoog: slecht nieuws is welkom, liefst vergezeld van concrete suggesties. Geen hiërarchie, maar goede ideeën die overwinnen.
- Eerlijk naar reizigers & opdrachtgever. We doen wat we beloven, en beloven alleen wat we ook echt doen.

Eigen verantwoordelijkheid

- Niet omhoog of opzij delegeren. Neem initiatief en los zaken zelf op. Verantwoordelijkheden daar leggen waar ze horen, en zo laag mogelijk. Take charge of your company (If not you, who? If not now, when?).
- Liever 10 beslissingen WEL, dan 3 perfecte niet. Durf te beslissen (toets: draagt het bij aan Missie, Visie, Prioriteiten?). Durf ook 'nee' te zeggen – heldere keuzes zijn belangrijk.
- Een beslissing is de start van de uitvoering (i.p.v. opnieuw discussiëren over de juistheid van beslissing).
- Wees niet probleemgericht, maar oplossingsgericht

Inhoud

Voorwoord van de directie

Samenvattend overzicht

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen

Verslag van activiteiten

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en

risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Verslag van de directie

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en**risicomanagement**

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Ontwikkelingen

Nieuwe stadstram

Nadat in de loop van 2015 een aanvang was gemaakt met het test- en proefbedrijf voor de nieuwe stadstrams van het type Avenio, is dit voertuig met ingang van 2 november ingezet in de volwaardige exploitatie op lijn 2. Begin 2016 zal de Avenio ook worden ingezet op de lijnen 11 en 17. De nieuwe trams zijn geheel voorzien van een laagvloerse instap, waardoor de toegankelijkheid voor de reiziger aanmerkelijk is verbeterd. Zij zijn daarnaast breder en stiller en hebben een comfortabeler rijgedrag, waarmee de kwaliteit voor de passagiers nog verder is verhoogd. De introductie van de nieuwe trams is zonder grote problemen verlopen. HTM heeft ervoor gekozen de start van de exploitatie pas te beginnen nadat zeker was dat de veiligheid en betrouwbaarheid zo goed mogelijk kon worden gewaarborgd. De directie acht dit van groter belang dan een snelle invoering van het materieel. Algemeen krijgt de Avenio lovende kritieken, zowel van reizigersorganisaties als van het eigen personeel. Resterende technische aandachtspunten, die in deze fase onvermijdelijk zijn, worden tussen HTM en de leverancier in goede samenwerking opgelost.

De Avenio's worden in de loop van 2015 en 2016 afgeleverd en in gebruik genomen, en min of meer parallel daaraan verdwijnen de oude GTL8-voertuigen uit het stadsbeeld. Deze trams hebben vaak meer dan 25 jaar dienst gedaan en zullen worden gesloopt.

Om stallingsplaats te vinden voor het nieuw instromende materieel is eind 2015 een start gemaakt met de bouw van de locatie Zichtenburg-II, waar stallingcapaciteit voor 36 voertuigen zal worden gecreëerd. Deze stalling zal naar verwachting in het voorjaar van 2016 gereed zijn.

Wet Lokaal Spoor

Op 1 december 2015 werd de Wet Lokaal Spoor van kracht. Deze wet is primair gericht op de veiligheid in het lokale railvervoer en regelt daartoe de verschillende taken en verantwoordelijkheden van de daarbij betrokken partijen, zoals de exploitanten en de beheerders van de infrastructuur. Samen met RET heeft een werkgroep van HTM de implementatie van de Wet Lokaal Spoor in 2014 en 2015 voorbereid, waardoor de toepassing van de wettelijke bepalingen soepel is verlopen. Op 1 december overhandigde de Metropoolregio Rotterdam Den Haag aan HTM het certificaat voor de functie van Beheerder van de railinfrastructuur in de regio Haaglanden. Met deze aanwijzing ontving HTM ook formeel de rol, die zij tevoren overigens in praktijk reeds vervulde.

Railconcessie 2016-2026

De lopende railconcessie eindigt in december 2016. De voorbereidingen voor de nieuwe concessie zijn reeds lange tijd in gang. Zo sloot HTM in maart 2014 met het toenmalige Stadsgewest Haaglanden een Hoofdlijnenakkoord, waarin de ruwe schets van de onderlinge verhoudingen in de nieuwe concessieperiode werd weergegeven. Alle betrokken partijen – opdrachtgever, aandeelhouders en vervoerder – streven ernaar, de nieuwe concessie via inbesteding te gunnen. In 2014 en 2015 is vanuit HTM op diverse niveaus en over verschillende aandachtsgebieden met de opdrachtgever onderhandeld over de verdere invulling van het gunningsproces en de inhoud van de concessie. Omdat het inbestedingsproces nieuw is en wettelijk nauwelijks aan eisen is verbonden, is het voor MRDH en HTM zoeken naar de gewenste balans in verhoudingen en naar een afgewogen biedingsproces. De directie heeft er vertrouwen in dat alle betrokken partijen in goede samenwerking zullen komen tot een concessie die recht doet aan de kwaliteitseisen van de reiziger, de financiële randvoorwaarden van de opdrachtgever en de verdere ontwikkeling van een leefbare en bereikbare Haagse regio.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Operationele performance

Klanttevredenheid

Ook dit jaar heeft het CROW het landelijke OV-Klantenbarometeronderzoek uitgevoerd. Het landelijke rapportcijfer is net als voorgaande jaren gestegen. Reizigers geven het Nederlandse openbaar vervoer gemiddeld een 7,53. Daarbij valt vooral op dat de tevredenheid over het gebruik van de OV-chipkaart sterk is gestegen. Dit jaar hebben de Randstedelijke stadsvervoerders opvallend goed gepresteerd. In acht van de negen onderzoeksgebieden is de tevredenheid gestegen.

Ook bij HTM is de tevredenheid over alle onderzoeksgebieden (RandstadRail, tram en bus) gestegen. Reizigers hebben HTMbuzz met een 7,7 zelfs uitgeroepen tot de beste stadsbusvervoerder van de Randstad. De scores van RandstadRail (7,5) en tram (7,4) zijn allebei met 0,1 punt gestegen. Daarmee verbetert HTM opnieuw haar ranking onder alle vervoerders en is het dalende tij definitief gekeerd.

Bij alle modaliteiten is de tevredenheid over de reisinformatie en het betaalgemak sterk gestegen. Dit laat zien dat reizigers de inspanningen van de afgelopen jaren, zoals de recente uitbreiding van betaalmogelijkheden met de creditcard, waarderen. Op beide terreinen heeft HTM verdere verbeteringen in het verschiet, dus verwachten wij ook een continuering van de opwaartse trend. Ook verwacht HTM dat de geleidelijke introductie van de nieuwe tram de achterblijvende score van tram zal adresseren. De tram blijft vooral achter bij vergelijkbare vervoerders op netheid en instapgemak. De Avenio zal, met gelijkvloerse instap en een gloednieuw interieur, hier een flinke verbetering in brengen.

Ten slotte zijn de vele buitendienststellingen in het vervoersgebied een belangrijke factor achter ontevredenheid. Dit heeft een negatief effect op onder andere de punctualiteit, reïssnelheid en informatievoorziening. Ook in 2016 zal HTM echter te maken krijgen met veel buitendienststellingen. Dit in goede banen leiden is dan ook een belangrijke prioriteit.

Informatievoorziening aan reizigers

Reisinformatie is cruciaal om reizigers een snelle, gemakkelijke en betrouwbare reis te bieden. Deze informatie moet actueel, begrijpelijk, relevant, consistent en waar mogelijk gepersonaliseerd zijn. Digitalisering heeft HTM in staat gesteld hierin de afgelopen jaren grote verbeteringen door te voeren. Zo loopt HTM voorop in het aantal volgers op haar reisinformatieaccount op Twitter en in de waardering van haar smartphone-applicatie. Daarin werkt HTM samen met andere vervoerders om reizigers integrale reisinformatie te bieden.

Een belangrijk aandachtspunt is hoe HTM reizigers informeert over vertragingen of omleidingen. Door goed te informeren kan HTM de ontevredenheid over een verstoring verzachten.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

HTM investeert daarom veel in het verbeteren van de actuele informatievoorziening. Zo zijn in 2015 Info Actueel en de omleidingsprotocollen opgeleverd. Deze stellen HTM in staat om met één druk op de knop een omleiding te activeren en daarover te informeren via de DRIS-borden, Twitter, 9292 en andere kanalen. De waardering van reizigers over reisinformatie bij vertragingen is mede daardoor aanzienlijk gestegen. In 2016 zal HTM verdere verbeteringen doorvoeren aan onder andere de automatische omroepberichten en de voertuigschermen.

Een belangrijk informatiekanaal is het Contactcentrum. Het Contactcentrum handelt niet alleen de vragen per telefoon en e-mail af, maar beheert ook de sociale media. Reizigers gebruiken sociale media in toenemende mate om zich persoonlijk te informeren over hun rit. Om hen beter te bedienen heeft HTM de openingstijden van het Contactcentrum verruimd.

Kaartsoorten en tarieven

HTM richt zich in haar kaartsoorten en tarieven op een aantrekkelijk standaardaanbod. De OV-chipkaart is daar de hoeksteen van. In 2015 reisde 59% van de reizigers met een OV-chipkaart op saldo, 33% met een ander OV-chipkaartproduct en 7% op een niet-OV-chipkaartproduct. De waardering van reizigers voor de OV-chipkaart is ook dit jaar verder gestegen.

HTM volgt in haar prijsbeleid de landelijke tarievenindex. Zij heeft haar tarieven in 2015 daarom met 1,14% verhoogd. De stijgende tevredenheid van reizigers over de tarieven van HTM getuigt van betaalbaarheid en daarmee toegankelijkheid van het openbaar vervoer. Deze tevredenheid wordt verder verhoogd door de introductie van de regeling 'Geld terug bij vertraging' en de website uitcheckgemist.nl, waar reizigers geld kunnen claimen als zij zijn vergeten uit te checken.

Ook in de kaartsoorten geeft HTM prioriteit aan toegankelijkheid. Het aanbod moet begrijpelijk zijn en een reiziger moet zich niet uitvoerig hoeven te verdiepen in het productaanbod om de aantrekkelijkste prijs te krijgen. Dat is een van de redenen dat HTM het Trajectabonnement uitfaseert en vervangt door het al bestaande Regioabonnement.

Ook maakt HTM haar vervoerdiensten toegankelijk voor reizigers die minder bekend zijn met het OV, bijvoorbeeld via het welkomstpakket voor expats, dat HTM in 2015 samen met NS introduceerde. Naast het saldoreizen en de verplichte abonnementen en productvormen voert HTM slechts enkele extra producten. HTM zet hierbij in op combitickets met NS en experimenteert met een Reizen op Rekening concept. Ten slotte ondersteunt HTM de lokale economie door speciale tickets te faciliteren voor bijvoorbeeld congresbezoekers of dagjesmensen.

Veiligheid**Operationele veiligheid**

Onbetwist is veiligheid het belangrijkste aspect van de dienstverlening van HTM. Wij doen er dan ook in het belang van onze reizigers en medewerkers alles aan, die veiligheid te waarborgen en waar mogelijk te verbeteren. Meerdere malen per jaar worden inspecties en audits gehouden, waarbij gekeken wordt naar de veiligheid van de exploitatie, de infrastructuur, de manier waarop werkzaamheden worden verricht en de opslag van gevaarlijke materialen, en of en hoe daarin verbeteringen zijn aan te brengen. Deze inspecties en audits worden al dan niet aangekondigd en uitgevoerd door de veiligheidscoördinatoren, die kunnen optreden als intern auditor. Ook vanuit de bedrijfsonderdelen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de assets worden regelmatig kwaliteitscontroles en inspecties uitgevoerd. In 2015 liet HTM daarnaast een quick scan uitvoeren door een extern deskundige van NS naar in het bijzonder het veiligheidsbewustzijn onder de medewerkers van HTM. HTM gebruikt de uitkomsten van deze scan bij het versterken van de bedrijfsprocessen en betreft deze ook bij de inrichting van een nieuw te vormen afdeling Veiligheid.

Op 1 december trad de Wet Lokaal Spoor in werking. Deze wet heeft voornamelijk betrekking op de veiligheid van de lokale spoorwegen. HTM moest hiervoor een aantal zaken op orde hebben, zoals het keuren van personeel met een veiligheidsfunctie, het afgeven van bedrijfspassen en het in werking hebben van een veiligheidsbeheersysteem.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

De Inspectie Leefomgeving en Transport heeft HTM eind augustus geauditeerd en geconcludeerd dat wij aan de eisen voldoen. Vervolgens ontvingen wij op 1 december 2015 een aanwijzing als beheerder en een veiligheidscertificaat als vervoerder.

Er deden zich op de openbare weg in reizigersdienst zes ontsparingen voor. Er waren 27 meldingen van voertuigen die ten onrechte voorbij een rood sein reden. Dit laatste is een punt van zorg. Er is voor het samenloopdeel RandstadRail in overleg met RET naar een oplossing gezocht, maar voor dit probleem is vooralsnog geen oplossing gevonden. Het aantal aanrijdingen met letsel tussen trams en verkeersdeelnemers was 17, waarvan één helaas met fataal gevolg. Er vonden in 2015 elf aanrijdingen met letsel tussen bussen en verkeersdeelnemers plaats.

Arbeidsveiligheid

In 2015 is in opdracht van HTM door een expert van NS een Quick Scan Safety Culture uitgevoerd. Het doel van de scan was het verkrijgen van inzicht in de huidige status van de veiligheidscultuur binnen HTM zodat op basis van dit inzicht bepaald kon worden of de veiligheidscultuur voor verbetering vatbaar was. Naar aanleiding van deze scan is een aantal actiepunten uitgezet waaronder de inrichting in 2016 van een nieuwe afdeling Veiligheid, aan te sturen door een aparte manager.

Arbeidsveiligheid speelt ook een grote rol bij aanleg en onderhoud van spoorcomplexen, opstel terreinen en gebouwen. In samenwerking met

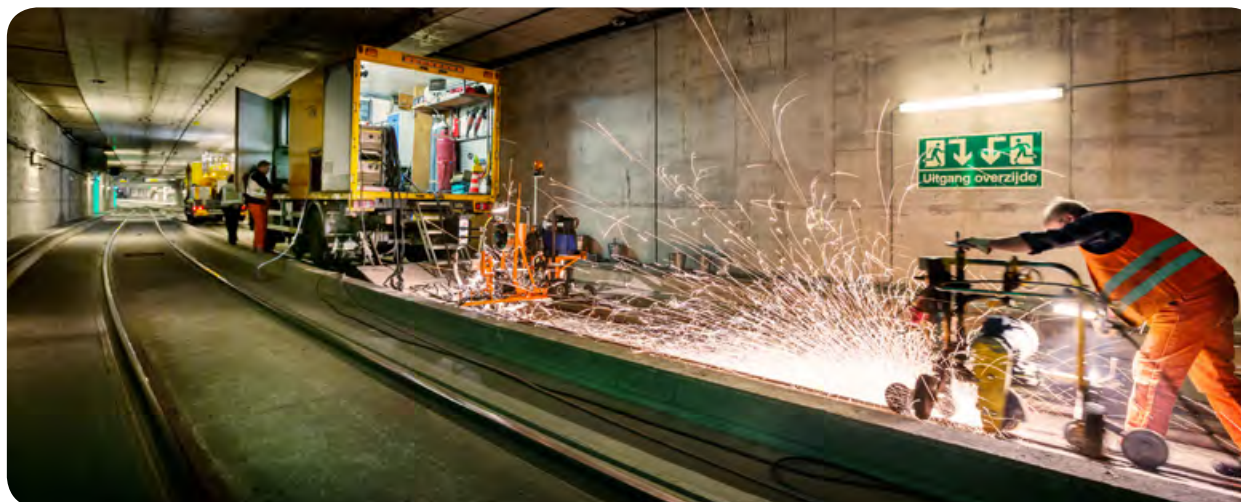
de afdeling Veiligheid is HTM personeel getraind in het opzetten van een veiligheids- en gezondheidsplan, waarin specifieke arbeidsrisico's bij werkzaamheden worden opgenomen en waarmee deze risico's beter kunnen worden beoordeeld.

HTM neemt sinds een aantal jaren deel in de werkkamer Lokaal Spoor van de stichting RailAlert, die zich inzet voor verbetering van de arbeidsveiligheid bij spoorwerkzaamheden. Ook in 2015 heeft HTM haar bijdrage geleverd bij de uitwerking van wet- en regelgeving die betrekking hebben op het verrichten van werkzaamheden op en in de nabijheid van railinfrastructuur, vallend onder de wet Lokaal Spoor.

Sociale veiligheid

Als vervoerder in een grote stad is het vrijwel onvermijdelijk dat HTM en haar medewerkers te maken krijgen met agressie tijdens de dienstuitvoering. Al langere tijd tekent zich in het agressiepatroon in het openbaar vervoer de tendens af, dat het aantal incidenten daalt, maar dat de relatieve ernst ervan toeneemt. HTM onderhoudt uitstekende relaties met de politie in de regio om bij incidenten snel te kunnen ingrijpen.

Vooraf in de grote steden is het openbaar vervoer een intensief gebruikt, open systeem dat daardoor toegankelijk, maar ook kwetsbaar is voor kwaadwillenden. Om de veiligheid zo goed mogelijk te waarborgen werkt HTM intensief samen met onder meer de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV). Deze samenwerking strekt zich ook uit tot nauwe contacten met de andere vervoerbedrijven en de betrokken veiligheidsdiensten.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Communicatie

HTM opereert in een complex krachtenveld waarbij het bedrijf rekening houdt met de belangen van verschillende in- en externe stakeholders. Een goede communicatie met al deze belanghebbenden is dan ook cruciaal. In het verslagjaar is veel werk verzet op het gebied van corporate communicatie; de communicatie over de organisatie HTM. Dit varieert van de interne communicatie met en tussen medewerkers en leidinggevenden, tot het werken aan de externe beeldvorming over de rol van HTM in de samenleving.

Interne communicatie

Vanuit het motto 'binnen beginnen is buiten winnen' besteedt HTM veel aandacht aan de interne communicatie. Zo hield HTM een aantal managementbijeenkomsten waarbij leidinggevenden ervaringen uitwisselden over de dagelijkse praktijk en hun positie als manager. In workshops en trainingen werden managementvaardigheden aangescherpt. Daarnaast zijn deze bijeenkomsten een goed platform voor de directie van HTM om het bedrijfsbeleid toe te lichten en met de leidinggevenden te bespreken. In 2015 lag de focus op het Meerjarenplan 2015-2020, waarin de kernwaarden en hoofdoelstellingen van het bedrijf zijn vastgelegd. HTM vindt het belangrijk dat iedere medewerker weet hoe hij of zij kan bijdragen aan het realiseren van de bedrijfsdoelstellingen. Leidinggevenden vormen de belangrijkste factor in het informeren en motiveren van de medewerkers. De lijncommunicatie is een onderdeel van hun integrale managementtaak. HTM ondersteunt hen bij deze interne communicatie met adviezen en middelen om deze taak zo goed mogelijk uit te voeren.

Een belangrijk element uit het Meerjarenplan van HTM is gedragsverandering. Dit is een langjarig proces dat continu aandacht vergt van alle betrokkenen. HTM kent drie kernwaarden die het uitgangspunt vormen voor het gewenste gedrag: Eenheid, Eerlijkheid en Eigen verantwoordelijkheid. De samenwerking tussen collega's en hun

verschillende bedrijfsonderdelen krijgt veel aandacht in het beïnvloeden van gedrag van leidinggevenden en medewerkers. Dat geldt ook voor de kernwaarde eerlijkheid. HTM'ers worden gestimuleerd elkaar aan te spreken op hun gedrag. Ook het nakomen van beloftes aan de externe stakeholders is hier onderdeel van. Zo is het verbeteren van de informatievoorziening aan reizigers een speerpunt in het Meerjarenplan. Een reiziger wil bij verstoringen graag van de trambestuurder of buschauffeur via de omroepinstallatie in het voertuig horen wat er aan de hand is. Daartoe introduceerde HTM voor het rijdend personeel bijvoorbeeld een kaart met handige tips en voorbeeldzinnen in het Nederlands en in het Engels. In 2016 gaat HTM aan de slag met de verdere verbetering van deze informatievoorziening.

Externe communicatie

De communicatie met onze externe stakeholders kreeg in 2015 veel aandacht. Leidinggevenden en medewerkers van HTM besteden aandacht aan het onderhouden van de externe relaties, bijvoorbeeld door het bezoeken van sectorgenoten, het deelnemen aan discussiefora en het deelnemen in samenwerkingsverbanden. Maar ook door het geven van voorlichting op scholen, waar onze reizigers van de toekomst inzicht krijgen in de werking van het openbaar vervoer en de veiligheidsaspecten daarvan. De leden van het Directieteam onderhielden in het verslagjaar frequent contact met de colleges van B&W in de verschillende gemeenten in de regio. Algemeen directeur Jaap Bierman verzorgde presentaties in raadsvergaderingen en gaf interviews in verschillende media, voornamelijk gericht op de Haagse regio.

Los van het reageren op frequente persvragen produceert HTM ook zelf nieuws dat van belang is voor de samenleving waarin zij opereert. Zo gaf zij in het verslagjaar een kleine dertig persberichten uit met een variëteit aan nieuws. In april en mei was er veel aandacht voor het afsluiten van de nieuwe cao voor de circa tweeduizend HTM-medewerkers.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Naast het bekendmaken van bedrijfsnieuws gebruikt HTM persberichten om de communicatie met reizigers te ondersteunen door nieuws te brengen over werkzaamheden, nieuwe dienstregelingen en andere onderwerpen die interessant zijn voor de reiziger. Zo besteedde HTM in 2015 ruim aandacht aan de invoering van de nieuwe stadstram. In de zomer van 2015 reed deze tram voor het eerst overdag op proef zonder reizigers door de straten van Den Haag en de regio. In november ging het nieuwe voertuig daadwerkelijk in bedrijf en konden de reizigers voor het eerst mee in dit fonkelnieuwe en comfortabele vervoersmiddel. Verder kwamen in persberichten onder meer de financiële resultaten over 2014 en het onderzoek naar de prestaties van RandstadRail aan bod. In het kader van transparantie publiceerde HTM dit lijvige rapport op haar website www.htm.nl, inclusief een Nederlandstalige samenvatting.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Resultaatontwikkeling

Algemeen

In 2015 zijn nieuwe leningen afgesloten ter financiering van de railvoertuigen, ondergebracht bij HTM Railvoertuigen BV (een 100% dochter van HTM Personenvervoer NV). Deze worden in december 2016 bijna volledig afgelost. Met betrekking tot de herfinanciering zijn door de gemeenteraad van Den Haag drie voorwaarden gesteld. Deze voorwaarden zijn opgenomen in het raadsbesluit 96 (2015) van 1 oktober 2015. De voorwaarden houden in dat de gemeente Den Haag en MRDH bindende afspraken hebben gemaakt over de kapitaallastenvergoeding die HTM aan de gemeente moet betalen.

In de bieding voor de nieuwe concessie zijn deze voorwaarden opgenomen. De gemeente Den Haag dient hier, als 51% aandeelhouder van HTM, mee in te stemmen. Zodra de bieding van HTM op de nieuwe concessie is ingediend en geaccepteerd, verstrekt de gemeente Den Haag voor maximaal € 400 mln. aan leningen met een maximale looptijd van 30 jaar.

Netto resultaat

In 2015 is HTM geconfronteerd met een lagere bijdrage van de opdrachtgever dan in 2014 (gecorrigeerd voor incidentele effecten) van ruim € 3 mln. HTM heeft haar kostenniveau zodanig weten aan te passen dat een positief financieel resultaat is behaald van € 6,1 mln. Ondanks dit positieve resultaat blijft de focus gericht op kostenbeheersing.

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten zijn gedaald met in totaal € 5,7 mln. De bijdrage van MRDH is gedaald met € 8,8 mln., de totale opbrengsten personenvervoer zijn gedaald met € 1,7 mln. en de overige opbrengsten laten een stijging zien van € 5,0 mln. De dalende bijdrage van MRDH is het gevolg van eerder gemaakte efficiency-afspraken en de beëindiging van het project Levensduur Verlengend Onderhoud GTL8-voertuigen. De daling van de opbrengsten reizigersvervoer is het gevolg van het

per 1 juni 2015 wegvallen van de concessie Taxibus Den Haag. De reizigersopbrengsten uit de vervoerconcessies zijn wel gestegen. In combinatie met de dalende overheidsbijdrage is het relatieve aandeel van de algemene belastingmiddelen in de kosten van het OV in 2015 gedaald. De overige opbrengsten zijn grotendeels gerelateerd aan de omvang van de projectenportefeuille, die jaarlijks fluctueert.

Bedrijfslasten

In 2015 zijn de totale bedrijfslasten gedaald met € 17,1 mln. De daling van de personeelskosten van € 2,3 mln. is met name het gevolg van lagere inhuur. De afschrijvingen zijn in 2015 incidenteel hoger door een in het resultaat verwerkte impairment. De overige kosten dalen met totaal € 15,6 mln. Deze kostendaling is deels het gevolg van kostenreductie en deels zijn deze kosten ook afhankelijk van het projectenvolume.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn nagenoeg gelijk aan 2014. De uitbreiding van de leningenportefeuille houdt verband met de aanschaf van de nieuwe stadstrams. Zolang deze activa in opbouw is, worden de rentelasten geactiveerd als bouwrente.

Balans

Het geconsolideerde balanstotaal van HTM bedraagt € 509,9 mln. (2014: € 505,5 mln.). De stijging wordt veroorzaakt door de toename van de post werk in uitvoering onder de Materiele Vaste Activa. Dit betreft de investering in de nieuwe stadstram.

Vooruitblik 2016 - Continuïteit

De huidige railconcessie eindigt op 10 december 2016. HTM en haar opdrachtgever, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, zijn in 2015 gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe concessie.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Betrokken partijen – opdrachtgever, aandeelhouders en HTM zelf – hebben zich uitgesproken voor onderhandse gunning van de railconcessie 2016-2026. MRDH volgt hierbij een inbestedingstraject waarbij HTM haar bieding uitbrengt, die vervolgens door MRDH wordt beoordeeld. Onderdeel van dit traject is ook een fase van onderhandelingen, waarin beide partijen in de gelegenheid zijn eventuele verschillen te overbruggen. Voor HTM biedt onderhandse gunning of inbesteding de meeste waarborgen voor de toekomst op middellange en lange termijn; de railconcessie vormt immers het fundament van haar operatie. Slechts indien MRDH en HTM op geen enkele wijze in staat zouden zijn overeenstemming te bereiken over de concessievoorwaarden 2016-2026, zou denkbaar zijn dat MRDH alsnog overgaat tot openbare aanbesteding. Ook dan is er gereede kans dat HTM deze alsnog kan winnen, waarmee zij dan

dezelfde zekerheden verwerft als bij inbesteding. Zou HTM een eventuele aanbesteding verliezen en haar railconcessie kwijtraken, dan is de vraag of zij bijkomende activiteiten, zoals het beheer van de railinfrastructuur, zou behouden. De kans daarop lijkt tamelijk gering, nu MRDH het beheer van de infra wenst te koppelen aan de exploitatie, c.q. wenst onder te brengen bij de exploitant van het railvervoer. Zonder enige resterende activiteiten zou HTM in staat zijn, tot aan het voorjaar van 2017 aan haar lopende verplichtingen te voldoen.

Ondanks deze formele onzekerheid over de uitkomst van het gunningsproces is er in de jaarrekening 2015 geen aanleiding af te wijken van de als normaal gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel resultaat als balans zijn gewaardeerd op basis van 'going concern'.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Mensen

Voor een efficiënte bedrijfsvoering en een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan de klant is het essentieel, dat onze medewerkers met plezier en motivatie hun werk verrichten. HTM doet er dan ook alles aan, hen actief te ondersteunen in hun werk. Met tevreden en vitale medewerkers vormen wij een wendbare organisatie die de uitdagingen uit ons Meerjarenplan kan waarmaken.

In dat licht is de samenstelling van ons personeelsbestand een punt van aandacht. Ultimo 2015 was de gemiddelde leeftijd bij HTM 48,2 jaar. Bij ongewijzigd beleid is de helft van onze medewerkers over vijf jaar 55 jaar of ouder. Door toename van ontsiemaatregelen voor ouderen wordt de druk op de inzet van jongere medewerkers in vooral de rijdienst groter. Daarnaast krijgen wij met de pensionering van de oudere collega's te maken met een groeiende uitstroom van kennis en vakmanschap. HTM heeft daarom in 2014 de eerste stappen gezet in de formulering van een eigentijds levensfasebewust personeelsbeleid, hetgeen op zijn beurt weer een vervolg was op de paritaire visie 'Samen Anders' uit 2013. De basis van het levensfasebewust personeelsbeleid is een jaarlijkse gesprekscyclus waarbij wij in eerste instantie met leidinggevenden stilstaan bij wederzijdse verwachtingen, ontwikkeling, inzetbaarheid en resultaten. In 2015 is deze cyclus voor deze leidinggevenden operationeel gemaakt; de intentie is om dit in 2016 ook voor het overige personeel te doen. Met de cyclus verwachten wij goed zicht te krijgen op de mate van inzetbaarheid van onze medewerkers, zodat de basis beschikbaar is voor een effectieve personeelsplanning.

Een duurzame inzetbaarheid van medewerkers is overigens binnen de gehele openbaar vervoersector een gemeenschappelijke uitdaging. Samen met andere OV-bedrijven werkt HTM sinds 2014 samen aan oplossingen voor inzetbaarheid van medewerkers en verhoging van de instroom van jongeren. Dit heeft geleid tot het 'Sectorplan Openbaar

Vervoer', waarvoor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een subsidie van € 7 mln. beschikbaar heeft gesteld. Tegen deze achtergrond hebben de directie en de vakorganisaties bij de cao-onderhandelingen in 2015 afgesproken, iedere medewerkers jaarlijks twee zogenaamde 'vitaliteitsdagen' te verlenen, in ruil waarvoor jongere medewerkers worden aangetrokken om de daarmee vrijvallende werkzaamheden te verrichten. De in mei afgesloten cao voor twee jaar betekende een structurele verbetering van de arbeidsvoorwaarden met 4,4%. Bij dezelfde cao-onderhandelingen is overeengekomen, dat het streven van HTM naar een hogere klanttevredenheid zijn vertaling moet kunnen krijgen in de beloning van de medewerkers. Afgesproken is dat, indien de totaalscore van HTM in de jaarlijkse OV-Klantenbarometer hoger is dan die van het voorgaande jaar, alle medewerkers een (beperkte) eenmalige beloning zullen ontvangen. HTM ziet dit als de eerste stap op weg naar een actieve promotie van het besef, dat alle HTM'ers eraan kunnen bijdragen de dienstverlening aan de klant verder te verbeteren.

Ziekteverzuim

De directie is tevreden dat het ziekteverzuimpercentage in 2015 ten opzichte van het voorgaande jaar met 0,3% is gedaald. Daarmee zet de dalende tendens van de afgelopen jaren zich voort. In vier jaar tijd is het verzuimpercentage met bijna een procentpunt gedaald, namelijk van 6,6% in 2012 tot 5,7% in 2015. Voor een belangrijk deel wordt deze daling veroorzaakt door een relatief sterke daling bij Uitvoering, hetgeen grotendeels te danken is aan een intensieve samenwerking tussen de lijn en de staf (in casu de Arbogroep). Daarentegen zijn de verzuimcijfers bij Commercieel Vervoer – een onderdeel van de afdeling Reizigers – en HTMbuzz nog een punt van aandacht. De gemiddelde verzuimfrequentie lijkt stabiel te blijven rond 1 per jaar, met overigens vrij significante verschillen tussen de bedrijfsonderdelen. HTM heeft de ambitie om het gemiddelde verzuim verder terug te brengen naar een niveau van 5%.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Medewerkertevredenheidsonderzoek**

In het laatste kwartaal van 2015 heeft een projectgroep onder leiding van HRM het jaarlijkse medewerkerstevredenheidsonderzoek onder de naam "Mijn Barometer" georganiseerd. De algehele conclusie is dat HTM beschikt over werknemers die net zo tevreden, betrokken en bevolgen zijn als de werknemers gemiddeld in Nederland. HTM-medewerkers zijn erg betrokken bij en trots op hun organisatie en de algehele tevredenheid is verbeterd ten opzichte van het voorgaande jaar.

HRM-beleid

Het afgelopen jaar is veel energie gestoken in de basisdienstverlening aan de lijnmanagers en de afdelingen. Hierbij moet gedacht worden aan de ondersteunende activiteiten t.a.v. arbeidsvoorwaarden, ziekte en arbeidsongeschiktheid, verzuim, functioneren, ontslag, werving en selectie, opleidingen en veranderende wet- en regelgeving.

Daarnaast is gestart met een reeks projecten die de kwaliteit van de dienstverlening en het welzijn van medewerkers moeten verbeteren, waaronder digitalisering, performance management cyclus, vitaliteitsbeleid en Kompasie. De resultaten van deze en andere activiteiten zullen worden opgenomen in het HR-beleidsplan van de komende jaren en de periodiek op te leveren HR Scorecard en zullen de komende jaren hun vruchten (moeten) gaan afwerpen.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Bedrijfsmiddelen

Nieuwe stadstrams

De integrale aansturing, die HTM heeft gekozen voor de introductie van de nieuwe stadstram, heeft in 2015 vruchten afgeworpen. Bij de integrale aansturing worden alle elementen die nodig zijn voor de succesvolle start van de Avenio in de exploitatie vanuit zestien programma's aangestuurd. Zij komen samen bij één eindverantwoordelijke, die daarmee het totaalbeeld monitort en zo nodig bijstuurt. Om de infrastructuur aan te passen aan de nieuwe voertuigen is de samenwerking met het Stadsgebied Haaglanden, en vanaf 1 januari 2015 de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, opnieuw ingericht, waardoor complexe en vaak tijdrovende infrastructuurprojecten beter onder controle konden worden gebracht en de kwaliteit van de uitvoering werd verhoogd. De uitvoering van deze omvangrijke projecten in de stad vormt een bijzondere uitdaging, zeker waar de dagelijkse exploitatie gewoon moet doorgaan. De directie is tevreden dat de start van de exploitatie met de Avenio zonder problemen voor de reizigers is verlopen. Vanaf 2 november 2015 is de Avenio ingezet op lijn 2 (Kraaijenstein-CS-Leidschendam/Leidsenhage) en begin 2016 zal deze worden ingezet op lijn 11 (Scheveningen Haven-Hollands Spoor) en lijn 17 (Wateringen-Statenviertel). De exploitatie met de Avenio gebeurt uitsluitend nadat het afnameprogramma en het test- en proefbedrijf succesvol waren verlopen. Parallel aan de afname en nadat HTM formeel eigenaar werd van de voertuigen is in 2015 ook het opleidingsprogramma voor de bestuurders en monteurs gestart. De nieuwe voertuigen zijn door de reizigers, het personeel en de media zeer positief ontvangen. Door de lage vloer zijn de trams ook voor minder valide passagiers uitstekend toegankelijk, en de moderne uitstraling draagt bij aan het veranderende, moderniserende stadsbeeld van de Haagse regio. Volgens planning zal de laatste van de bestelde Avenio's in 2018 in exploitatie worden genomen.

Om de nieuwe trams te kunnen onderbrengen en onderhouden is de werkplaats Zichtenburg, in Loosduinen, in 2015 aangepast; deze beschikt nu over een aantal moderne werksporen met bovenleiding voor de Avenio.

Daarnaast is eind 2015 gestart met de aanleg van een nieuw opstel terrein nabij de HTM-vestiging Zichtenburg. Dit terrein, Zichtenburg-2 genaamd, zal in het voorjaar van 2016 worden opgeleverd en biedt plaats aan 36 voertuigen.

Met de instroom van de Avenio-voertuigen worden de oudste trams van het type GTL8 geamoveerd. Inmiddels bereidt HTM zich, samen met de Metropoolregio en de gemeente Den Haag, voor op de vraag, welke stadstrams gewenst zijn als opvolger van de resterende GTL-trams, die tegen 2022 uit de exploitatie zullen zijn gehaald. De contouren van deze nieuwe stadstram – voorlopig aangeduid als NST-2 – zullen in 2016 nader worden ingevuld. In 2015 is HTM begonnen met de voorbereiding van een programma waarbij alle stakeholders van meet af aan zullen worden betrokken bij de te maken keuzes. Op basis van de positieve ervaringen met de introductie van de Avenio zal ook ditmaal een integrale aanpak worden gehanteerd, waarmee de aanbesteding, de levering en de introductie op zorgvuldige en veilige wijze kan worden gegarandeerd.

De inrichting van het netwerk van HTM, inclusief alle werkplaatsen en stallingen, staat niet stil. Daarbij gaat het veelal om ontwikkelingen op de lange termijn. Vooruitlopend op nadere keuzes ten aanzien van de vraag welke vestigingen in gebruik blijven dan wel zullen worden afgestoten heeft HTM in 2015 een perceel grond met opstallen verworven aan de Zuiderweg in de gemeente Rijswijk. De intentie is, deze locatie te zijner tijd in te richten als nieuwe railvestiging, waarmee de vestiging aan de Lijsterbesstraat, die zich midden in de stad bevindt, kan worden afgestoten. Momenteel is HTM in overleg met de gemeente Rijswijk over de aanpassing van het bestemmingsplan. Parallel hieraan is HTM in nauw contact met de omwonenden om uitleg te geven over de voornemens.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Infrastructuur**

In 2015 heeft adviesbureau Mott MacDonald in opdracht van HTM en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag een nulmeting uitgevoerd met betrekking tot de onderhoudssituatie van de infrastructuur. De conclusie van de meting was dat HTM een goed beeld heeft van de staat van de assets en dat de infrastructuur redelijk tot goed is onderhouden. Aanbevolen wordt, eenmalig een bedrag van € 23,9 mln. te investeren in de verbetering van de conditie van de assets en het jaarlijkse onderhoudsbudget te verhogen met € 842.000 voor een meer preventief en voorspellend onderhoudsregime. De aanbevelingen worden door HTM en de Metropoolregio momenteel nader bestudeerd.

Daarnaast heeft HTM in 2015 een Taskforce RandstadRail ingesteld om te onderzoeken hoe de kwetsbaarheid van met name het samenloopdeel van RandstadRail kan worden verminderd. In 2015 vonden relatief veel storingen en vertragingen plaats op het RandstadRail-netwerk. Om die reden heeft HTM aan onderzoeksbureau Mott MacDonald opdracht gegeven de knelpunten te inventariseren en aanbevelingen te doen voor verbetering. Op het samenloopdeel, tussen de haltes Leidschenveen en Laan van NOI, rijden zowel de metrovoertuigen (lijn E) van RET als de light railvoertuigen van HTM. Dit brengt specifieke technische aandachtspunten met zich mee. Gevoegd bij de hoge bezetting van de beschikbare capaciteit leidt een kleine verstoring op het samenloopdeel al snel tot grote gevolgen voor de dienstverlening van RandstadRail, waar in het bijzonder reizigers van en naar Zoetermeer last van kunnen hebben. De belangrijkste aanbeveling voor een structurele verbetering van de knelpunten is de ontvlechting van het samenloopdeel, waardoor de beide onderdelen van RandstadRail separaat kunnen worden geëxploiteerd. De Taskforce bracht daarnaast andere aanbevelingen uit, zoals het optimaliseren van de dienstregeling en het invoeren van tijdhalthes. De conclusies en aanbevelingen worden in 2016 verder besproken met de Metropoolregio, RET en de betrokken gemeenten.

Voorts zijn er in 2015 ruim 20% minder A-storingen aan de infrastructuur geweest dan in 2014. De gemiddelde responstijd – de tijd die nodig is om een storingen te verhelpen – gedaald en is de beschikbaarheid van de infrastructuur gestegen naar ruim 97%. Eind 2015 is een aanvang gemaakt met het uitvoeren van het MeerjarenOnderhoudsPlan. In 2015 is daarnaast voortgegaan met de bouw van het Haags Startstation E-lijn – het kopstation van de Rotterdamse metrolijn op Den Haag Centraal. Dit station zal volgens planning in 2016 gereed zijn. De E-lijn maakt deel uit van het RandstadRail-netwerk.

ICT

Net als elders in het bedrijfsleven zijn ICT-toepassingen van steeds groter wordend belang voor de operationele bedrijfsprocessen. Daarbij gaat het niet alleen om de modernere wordende kantoorautomatisering, maar vooral om voor het bedrijf kritische toepassingen, zoals de OV-chipkaart, beveiligingssystemen en communicatie. Met de toename van ICT-toepassingen groeit ook de kwetsbaarheid, bijvoorbeeld als gevolg van cybercrime. HTM is zich zeer bewust van deze risico's en neemt passende maatregelen om deze bijtijds te ondervangen.

Nadat een pilot succesvol was verlopen is in 2015 besloten, alle eindpunten te voorzien van informatieschermen en wifi. Daarmee hebben bestuurders en chauffeurs de mogelijkheid goed te worden geïnformeerd over bedrijfsinformatie die voor hun dienstuitvoering relevant is. Daarnaast is voortgegaan met de kantoorautomatisering, waaronder de verdere uitrol van het werken op afstand en het zelf resetten van wachtwoorden. Het aantal storingen aan de OV-chipkaart is in 2015 verder gedaald.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Vooruitblik op 2016

Een voor HTM cruciaal onderwerp voor 2016 is de gunning van de railconcessie 2016-2026. De voorbereidingen daarvoor zijn in 2015 intensief ter hand genomen, en zullen eind maart 2016 leiden tot het uitbrengen van een bieding op het Program van Eisen. Deze concessie vormt feitelijk de belangrijkste bestaansreden voor HTM, en er is ons daarom alles aan gelegen om, in nauwe samenspraak met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en alle daarbij betrokken gemeenten, een pakket vervoerdiensten tot stand te brengen dat tegemoetkomt aan de wensen en eisen van zowel de reizigers als de opdrachtgevers.

Waar het gaat om de eigen organisatie zal in 2016 moeten worden besloten over de inrichting van de relaties met MRDH en de aandeelhouders in het licht van de wettelijke eisen die voortkomen uit de inbesteding van de railconcessie.

In 2016 zal ook de verdere instroom van de nieuwe Avenio-trams plaatsvinden, waarmee de kwaliteit van de dienstverlening door HTM verder wordt verbeterd. Parallel hieraan worden de eerste stappen gezet in de besluitvorming over de volgende generatie stadstrams, die in 2022 alle vertrouwde rood-beige GTL-trams zullen hebben vervangen. HTM zal ook hier een vroegtijdig en intensief partnership aangaan met alle betrokken stakeholders.

In het voorjaar van 2016 zal de nieuwbouw van de stalling Zichtenburg-II worden opgeleverd, waarmee voldoende capaciteit beschikbaar zal zijn voor de stalling van de nog af te leveren Avenio-voertuigen. Vanaf de start van de nieuwe railconcessie zal Zichtenburg-II meedraaien in de exploitatie. Tegelijk wordt bezien op welke manier HTM de locatie Zuiderweg in Rijswijk geschikt kan maken als nieuw railvestiging. Deze locatie maakt deel uit van de ontwikkeling van het HTM-netwerk op de lange termijn, die gestalte krijgt tegen de achtergrond van de stedelijke inrichting van de Haagse regio en de operationele randvoorwaarden van HTM.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Verslag van de Raad van Commissarissen

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

De vigerende governance-structuur van HTM is van kracht geworden met de toetreding in 2013 van Abellio Nederland BV als 49%-aandeelhouder van HTM Personenvervoer NV. De overige 51% van de aandelen is sindsdien in handen van HTM Beheer BV, de vennootschap die namens de gemeente Den Haag invulling geeft aan het aandeelhouderschap. Onder deze governance-structuur zijn het de aandeelhouders die de voordracht doen voor de leden van de Raad van Commissarissen, dit behoudens het versterkte aanbevelingsrecht van de Ondernemingsraad, van waaruit de voordracht van één van de zetels in de Raad plaatsvindt vanuit de Raad zelf. De Statuten bepalen voorts dat de leden van de Raad van Commissarissen van HTM Beheer qualitate qua worden benoemd als commissaris in HTM Personenvervoer.

In de eerste helft van 2015 heeft Abellio Nederland BV, in goed overleg met de betrokken commissarissen, besloten een andere invulling te geven aan de twee zetels in de Raad waartoe zij het voordrachtrecht bezit. Op grond van dit besluit hebben de heren R. van Holten en J.M. Kroon hun lidmaatschap van de Raad met ingang van 1 juli 2015 beëindigd. Bij besluit van de Algemene Vergadering van 12 oktober 2015 zijn mevrouw M.A.J. van Ittersum en de heer U. Groen tot de Raad toegetreden. De heer Groen is vervolgens door de Raad aangewezen als voorzitter. De Raad is de heren Van Holten en Kroon bijzonder erkentelijk voor hun inzet en betrokkenheid bij de Raad en bij HTM.

Op 12 oktober 2015 eindigde de tweede termijn van mevrouw Van der Heem-Wagemakers. Mevrouw Van der Heem was commissaris bij HTM Beheer en derhalve qualitate qua tevens commissaris bij HTM Personenvervoer. In februari 2016 is mevrouw Van der Heem herbenoemd in de Raad van Commissarissen van zowel HTM Beheer als HTM Personenvervoer.

De Raad van Commissarissen kwam in 2015 vijfmaal regulier bijeen en besteedde één onderlinge bijeenkomst aan de bespreking van de governance. Een delegatie van de Raad nam tweemaal deel aan het overleg met de aandeelhouders en de Ondernemingsraad over de Algemene Gang van Zaken. Enkele commissarissen bezochten in januari 2015 de productielocatie van de nieuwe stadstrams in Wenen. In 2015 besprak de Raad onder meer:

- het Meerjarenplan 2015-2020;
- de ontwikkeling van de veiligheid in en rond de onderneming;

- financiële zaken, waaronder in het bijzonder de jaarrekening 2014 en de afrekeningen vanuit het verleden ('clean sheet');
- het HRM-beleid van de onderneming;
- de vorming van een nieuwe brancheorganisatie en een gezamenlijke coöperatie ten behoeve van het beheer van de OV-chipkaart;
- de voorbereidingen van de bieding op de nieuwe railconcessie;
- het Jaarplan 2016.

De Raad van Commissarissen kent een Auditcommissie en een Selectie-, Benoemings- en Renumeratiecommissie. In 2015 was de Auditcommissie samengesteld uit mevrouw Van der Heem (tot 12 oktober), mevrouw Van Ittersum (met ingang van 12 oktober), de heer Kroon (tot 1 juli) en de heer Renzema (voorzitter). De Auditcommissie kwam in 2015 viermaal bijeen teneinde te spreken over de financiële ontwikkelingen. In het bijzonder besprak de Auditcommissie:

- de Jaarrekening 2014;
- de Accountantsrapportage 2014 en de Managementletter 2014;
- het Budget 2015;
- de afwikkeling van de 'clean sheet'-discussie met het de Metropoolregio Rotterdam Den Haag inzake de aanspraken vanuit het verleden;
- de financiering;
- het asset management;
- fiscale zaken.

De Selectie-, Benoemings- en Remuneratiecommissie bestond uit mevrouw Van der Heem (tot 12 oktober), de heer De Krom (voorzitter), de heer Kroon (tot 1 juli) en de heer Groen (met ingang van 12 oktober). Deze commissie is in 2015 niet bijeengekomen.

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 11 november 2015 kwam het financiële resultaat van HTM over 2014 aan de orde. Door de aandeelhouders was op 20 april 2015 uitstel verleend van de vaststelling van de jaarcijfers op grond van bijzondere omstandigheden. Deze omstandigheden waren gelegen in de nog lopende discussie met de opdrachtgever over de aanspraken vanuit het verleden ('clean sheet'). Tijdens de Algemene Vergadering werd tevens gesproken over het Jaarverslag 2014, waarover de Raad conform de Statuten aan de aandeelhouders preadvies uitbracht. Het Jaarverslag en de Jaarrekening 2014 zijn vervolgens door de aandeelhouders vastgesteld.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Samenstelling van de Raad ultimo 2015****U. Groen (voorzitter)**

16 juli 1964, benoemd op 12 oktober 2015

Concerndirecteur Gemeente Groningen; voorzitter Raad van Advies Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO); voorzitter Raad van Commissarissen TransLinkSystems (TLS) [aflopend]

Mevrouw Drs. M.A.J. van Ittersum RA

28 april 1971, benoemd op 12 oktober 2015

Financieel directeur NS Reizigers, bestuurslid Spoorweg Pensioenfonds

Drs. P. de Krom (vicevoorzitter)

10 februari 1963, benoemd op 15 oktober 2013

Voorzitter Raad van Bestuur TNO, voormalig staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voormalig lid van de Tweede Kamer

Mr. S.D. Renzema

18 september 1948, benoemd op 15 oktober 2013

Zelfstandig adviseur, voormalig directielid van de rechtsvoorganger van Connexxion, voormalig hoofd Openbaar Vervoer van het Stadsgewest Haaglanden

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en**risicomanagement**

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Verslag van activiteiten

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat

Den Haag is de derde stad van ons land en onderdeel van de verstedelijkte metropoolregio in de zuidflank van de Randstad. Als zodanig is de Haagse regio een gewilde locatie voor wonen, werken en verblijf. Haar reputatie als 'internationale stad van vrede en recht' draagt daar nog eens aan bij en leidt ertoe dat een steeds toenemend aantal internationale organisaties en ondernemingen haar kiezen als vestigingslocatie, met positief effect voor de werkgelegenheid en economische activiteit. De ligging van Den Haag direct aan de Noordzeekust maakt haar daarnaast aantrekkelijk voor toerisme en vrije tijdsbestedingen. Tegelijkertijd zetten deze positieve ontwikkelingen druk op de leefbaarheid en bereikbaarheid van de regio. Zeker nu de economische crisis voorbij is nemen het aantal en de intensiteit van de files toe, evenals de parkeerdruk in de stad. HTM is zich bijzonder bewust van het belang van haar dienstverlening in en rond de stad, die een groot deel van de mobiliteitsdruk kan opvangen. Zij biedt een fijnmazig netwerk van openbaar vervoerverbindingen in de regio, waarmee reizigers zich veilig en efficiënt kunnen verplaatsen. Een goed mobiliteitssysteem is een belangrijke randvoorwaarde om de aantrekkelijkheid van de regio te behouden en verbeteren, en daarom is HTM er alles aan gelegen haar verantwoordelijkheid op dit gebied – uiteraard in nauw partnership met de opdrachtgever en de gemeenten – invulling te geven. Door de systematische verbetering van de kwaliteit van haar vervoersaanbod kan het aandeel openbaar vervoer in de totale mobiliteit steeds verder groeien, hetgeen resulteert in een hogere verkeersveiligheid, minder energieverbruik en een lager niveau van schadelijke emissies.

De bijdrage van HTM aan de leefbaarheid en het vestigingsklimaat in de regio Haaglanden richt zich op twee hoofdthema's:

- verhoging van de bereikbaarheidscoëfficiënt (BC): het bereikbaar maken van de belangrijkste bestemmingen in Haaglanden in 30 tot 45 minuten reistijd met het openbaar vervoer, vanuit een zo groot mogelijk gebied. Na het gereedkomen van de vele infrastructuurwerkzaamheden die momenteel gaande zijn zal de BC zich ontwikkelen van 75 in 2014 naar 95 in 2022;
- verhoging van de dynamische bezettingsgraad (DB): het verbeteren van de netwerkprestaties en de efficiëntie van het openbaar vervoeraanbod.

Na voltooiing van de werkzaamheden en de ingebruikname van de nieuwe verbindingen zal de DB met 2-3% toenemen en daarmee een substantiële bijdrage leveren aan de bereikbaarheidsdoelstellingen van Den Haag en de Metropoolregio.

Door het aangaan van een structureel samenwerkingsverband met NS heeft HTM daarnaast in 2014 de basis gelegd voor een verdere versterking van het deur-tot-deurvervoer. Deze samenwerking, die in 2015 verder invulling heeft gekregen, maakt het mogelijk steeds concreter invulling te geven aan de ketenverplaatsingen van trein en alle voor- en natransport in de regio.

Ook in 2015 werden projecten ondernomen op basis van financiering vanuit het Investeringsfonds dat is ingesteld bij de toetreding van Abellio Nederland als aandeelhouder van HTM. Naast de gezamenlijke OV-Servicewinkel op Den Haag CS is een aanvang gemaakt met het bieden van actuele reisinformatie in de trams en op de stations. Dit loopt onder meer vooruit op overstapinformatie tussen tram en trein in de HTM-voertuigen.

HTM is zich bewust van haar positie als element van de Haagse samenleving. Zij wil die maatschappelijke betrokkenheid daadwerkelijk invulling geven ten behoeve van de inwoners en bezoekers van de stad. In 2015 versterkte HTM haar samenwerking met verschillende culturele, educatieve en maatschappelijke organisaties, waarmee zij eraan wil bijdragen dat verschillende groepen van uit de bevolking makkelijker kunnen deelnemen aan sociale en maatschappelijke activiteiten. Zo werkt HTM nauw samen met het Residentie Orkest, de Koninklijke Schouwburg en het Nationaal Toneel, en participeert ze actief in het project 'Raad van Kinderen'; een initiatief van de Missing Chapter Foundation en UNICEF waarbij groepen leerlingen van de Koos Meindertsschool in Loosduinen aan de directie advies uitbracht over de vergroting van de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer in de stad. Aangezien HTM deze leerlingen beschouwt als zowel de reizigers als de medewerkers van de toekomst hecht zij bijzondere waarde aan deze interactie.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Railvervoer

Ook in 2015 onderhield HTM een netwerk van twaalf tramlijnen, waarvan twee RandstadRail-verbindingen. De reguliere trams bedienen met name het stedelijk net, terwijl RandstadRail met speciale light railvoertuigen ook de verbindingen met Zoetermeer onderhoudt. De tweede route van RandstadRail betreft de verbinding tussen Den Haag CS en het Rotterdamse metronet. Deze wordt onderhouden door RET.

Het railbedrijf van HTM realiseerde in 2015 in totaal 612.267 dienstregelingsuren (DRU's), inclusief de Strandexpress. De gemiddelde punctualiteit van de stadstrams lag op 95,5% en die van RandstadRail is gestegen van ca. 75% in 2014 naar bijna 90% in 2015. Ook in 2015 onderhield HTM twee extra ritten in de ochtendspits op tramlijn 1 van Den Haag Hollands Spoor naar Scheveningen Noorderstrand. Deze extra ritten worden onderhouden om het grote aantal reizigers, dat met de intercitytreinen aankomt, een goede aansluitende verbinding te kunnen bieden.

HTM en NS houden onderling contact over de precieze aankomsttijden van de intercitytreinen op HS, zodat de overstap op de aansluitende trams gewaarborgd is. Dit is slechts één van de zichtbare resultaten van de samenwerking tussen HTM en NS.

In 2015 zijn de prestaties van tram en RandstadRail verder gestegen, zowel waar het gaat om de punctualiteit als om het terugdringen van de rituitval, namelijk van iets meer dan 2% in 2014 naar 0,5% in 2015. De kostendekkingsgraad van de railexploitatie is gestegen van 41% in 2014 naar 46% in 2015.

Het railbedrijf heeft als prioriteitsdoelstelling voor 2015 een verbetering van de klanttevredenheid gekozen, onder meer in de opleiding van bestuurders en de individuele beoordeling van de medewerkers, maar ook via de inzet van mystery guests en het beter betrekken van het personeel bij klachten en complimenten van reizigers. Deze en andere maatregelen hebben mede bijgedragen aan de prestatieverbeteringen van het railbedrijf over 2015.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Busvervoer

Sinds december 2014 verzorgt HTMbuzz BV het stadsbusvervoer in de regio Haaglanden. Haar concessie loopt nog tot december 2019. HTMbuzz was aanvankelijk een joint venture van HTM en busbedrijf Qbuzz BV. Een jaar na het winnen van de busconcessie heeft Qbuzz haar aandelen in HTMbuzz overgedragen aan HTM, waarmee het busbedrijf weer een volledige dochter van HTM Personenvervoer is geworden. De samenwerking tussen HTMbuzz en HTM Personenvervoer is intensief, al opereert HTMbuzz als een zelfstandige onderneming op enige afstand van HTM. Daarmee is zij in staat de specifieke bedrijfscultuur, met korte lijnen en dicht op de operatie, te behouden. HTMbuzz speelt een belangrijke rol in het bieden van zgn. railvervangend vervoer, waar bij de vele werkzaamheden in de stad de reguliere tramverbinding tijdelijk niet beschikbaar is. HTMbuzz vervoerde in 2015 met 322 medewerkers

dagelijks ca. 50.000 reizigers op basis van een netwerk van acht buslijnen. Zij realiseerde in totaal 328.974 dienstregelingsuren (DRU's) en een gemiddelde punctualiteit van 93%. HTMbuzz besteedt veel aandacht aan kostenbeheersing, productiviteitsverbetering en efficiëntie. Mede gezien de leeftijdsopbouw van het personeel met relatief veel oudere medewerkers blijft ook het verzuimbeleid een van haar prioriteiten. HTMbuzz heeft zich daarom aangesloten bij het landelijke initiatief 'OV-Fit', een reisplanner-app die rekening houdt met een halfuur lichaamsbeweging. Daarnaast is zij gestart met een BBL-traject om jongere medewerkers aan te trekken. In dat kader is in drie maanden tijd een groep jonge medewerkers opgeleid tot volwaardig buschauffeur. HTMbuzz is erg enthousiast over deze resultaten.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Commercieel vervoer

Naast het openbaar vervoer is HTM via enkele dochterbedrijven ook actief in andere vormen van collectief vervoer, zoals vervoer per taxi, taxibus en touringcar. Zij concentreert zich daarbij in het bijzonder op contracten met overheden in het WMO- en groepsvervoer. Daarnaast verricht HTM al meerdere jaren het vervoer op de platforms van de Luchthaven Schiphol, alsmede het pendelvervoer tussen de hoofdterminal van Schiphol en de parkeerplaats P3 (lang parkeren). Helaas verloor HTM Specials het contract voor het taxibusvervoer in Den Haag, dat in 2015 werd aanbesteed. Ook is in 2015 een reorganisatie doorgevoerd bij Vreugde Tours, een van de dochterbedrijven van HTM en actief in het vervoer per touringcar. Met het oog op de centralisatie van de activiteiten in het besloten vervoer verhuisde Vreugde Tours in 2015 van Maasdijk naar de locatie Zinkwerf in Den Haag. Gezien de beperkte rendementen in de sector en de focus op de kernactiviteiten heeft de directie in 2015 een begin gemaakt met een strategische oriëntatie op haar activiteiten in het besloten vervoer. Deze oriëntatie zal in 2016 worden afgerond.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Techniek

In 2015 werd de pilot met vlootmanagement op basis van de positieve ervaringen omgezet in een definitieve aanpak. Er is een afdeling Vlootmanagement ingesteld waarvan de manager rapporteert aan de operationeel directeur, en sinds diens vertrek aan de manager Middelen. 2015 stond grotendeels in het teken van de instroom van de nieuwe stadstrams van het type Avenio. Hiertoe werden onder meer extra sporen op de railvestiging Zichtenburg multifunctioneel ingericht, zodat deze trams daarvan gebruik kunnen maken. Parallel hieraan werden de voorbereidingen getroffen voor de bouw van de nieuwe tramstalling Zichtenburg-II, waar de nieuw instromende voertuigen een plek kunnen vinden. De introductie van de nieuwe trams bracht ook het opleiden van trambestuurders en onderhoudspersoneel met zich mee. In 2015 is het project Levensduur Verlengend Onderhoud (LVO) voor de GTL8-trams afgerond. Daarmee kunnen deze trams de komende jaren nog betrouwbaar en veilig hun diensten verrichten. Voorzien is, dat de GTL8-vloot tegen 2022 geheel zal zijn vervangen door nieuwe trams.

De Regio Citadis, de trams die worden ingezet op de RandstadRail-lijnen, onderging in 2015 groot onderhoud aan de draaistellen, waarbij ook de remsystemen worden gereviseerd. Deze werkzaamheden zullen eraan bijdragen, de prestaties van RandstadRail verder te verbeteren. Voor het (her)profilen van de wielen van de trams is in 2015 een onderzoek gestart naar de aanschaf van een kuilwielenbank op de railvestiging Zichtenburg, die de mobiele profileerinstallatie moet vervangen.

Evenals het voorgaande jaar hebben ook in 2015 veel werkzaamheden plaatsgevonden in de stad om het HTM-netwerk gereed te maken voor de exploitatie van de nieuwe stadstram, die immers breder en zwaarder is dan de bestaande GTL8-trams. De infrastructuur dient hierop aangepast te worden, en zoveel mogelijk worden deze werkzaamheden gepland in samenhang met andere werkzaamheden in de stad. Dit leidde op verschillende plaatsen tot omleidingen en overlast voor de reizigers.

HTM doet er alles aan, hen te voorzien van actuele informatie om dit ongemak zoveel mogelijk te beperken.

Om de prestaties van RandstadRail verder te verbeteren heeft HTM in het voorjaar een speciale taskforce ingericht die zich richtte op het terugdringen van de rituitval en het verbeteren van de punctualiteit. Adviesbureau Mott MacDonald ondersteunde de activiteiten van de taskforce. Een eerste inventarisatie leerde dat de prestaties op het gebied van rituitval bij HTM in vergelijking met andere vervoerbedrijven relatief gunstig scores. Minder positief was de aan de reiziger verstrekte informatie. In samenwerking met de opdrachtgever beziet HTM de uitkomsten van het onderzoek om het RandstadRail-systeem robuuster en betrouwbaarder te maken.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid in en rond het OV is een belangrijk onderwerp, dat direct van invloed is op het aantal reizigers en op de veiligheidsperceptie van de reizigers. HTM doet er dan ook veel aan, de sociale veiligheid in haar voertuigen en op en rond de haltes en stations verder te verbeteren door het op eigen initiatief aanpassen van verlichting en transparantie, maar ook door het adviseren van derden als het gaat om situaties waar HTM zelf geen invloed heeft. HTM doet dit op basis van een Sociale Veiligheidscontract met haar opdrachtgever, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Daarnaast is HTM nauw betrokken bij lokale veiligheidsarrangementen (LVA's) voor de stationsgebieden. Het doel van deze arrangementen is het verhogen van de sociale veiligheid en de leefbaarheid van deze gebieden, die een open karakter hebben en waarvoor het belangrijk is dat ze voor iedereen op elk moment veilig te betreden zijn. Partners bij de LVA's zijn de openbaar vervoerbedrijven en infrabeheerders, de betrokken gemeente, het openbaar ministerie en de politie. In 2015 is het lokaal veiligheidsarrangement stationsgebied Delft geactualiseerd, en is overleg gevoerd over een LVA op de Haagse stations.

Begrippen als schoon, heel en veilig maakten ook in 2015 integraal onderdeel uit van het sociaal-veiligheidsbeleid van HTM. Daarnaast is gewerkt aan een grotere zichtbaarheid van het handhavend personeel. Op tramlijn 4 van RandstadRail vond een pilot plaats waarbij beveiligers werden ingezet als gastheer/gastvrouw in een eenpersoonsbezetting in plaats van in groepjes van twee. Hierdoor vond een grotere spreiding van medewerkers over de voertuigen plaats. Zowel de reizigers als de medewerkers hebben deze maatregel als zeer positief ervaren. Voor wat betreft de BOA-controleur is besloten te werven op MBO-4 niveau in plaats van op MBO-3 niveau en is de BOA-opleiding met vier maanden verlengd. Tevens zijn de fysieke weerbaarheidstrainingen verplaatst van een sportlokaal naar de voertuigen. Deze aanpak leidt tot een nog grotere professionaliteit in de afhandeling van incidenten.

Ook met de scholen in haar gebied onderhoudt HTM nauw contact, bedoeld om de leerlingen te wijzen op de (verkeers)veiligheid in en rond het openbaar vervoer en ter vergroting van de sociale veiligheid in het vervoer in de bus- en tramlijnen waar de leerlingen gebruik van maken. Met de scholen, het Stadsdeel, justitie en politie worden Schoolveiligheidsconvenanten gesloten waarin de afspraken over en weer worden vastgelegd. Dergelijke convenanten waren in 2015 in werking of in voorbereiding in de stadsdelen Segbroek, Escamp, Centrum en Leidschenveen-Ypenburg.

In mei 2015 namen bijzondere opsporingsambtenaren van HTM deel aan het seminar 'De Keten Gesloten', georganiseerd door RET, en in het bijzonder gericht op de integrale handhavingsacties in het metrogedeelte van het station Rotterdam Centraal. Deze deelname werd door alle betrokkenen als bijzonder nuttig ervaren.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Crisisbeheersing

Op 16 en 17 april 2015 werd in het World Forum de internationale Global Conference on Cyberspace gehouden, waaraan tientallen ministers vanuit de gehele wereld deelnamen om te spreken over digitale veiligheidsvraagstukken. Samen met andere vervoerbedrijven, de gemeente en de veiligheidsdiensten was HTM betrokken bij de voorbereiding, ondersteuning en afwikkeling van deze grootschalige bijeenkomst. De Cyberspace-top is zonder problemen verlopen en HTM is tevreden dat zij wederom een steentje kon bijdragen aan de veiligheid in onze internationale stad van vrede en recht.

Op basis van het Crisisbeleidsplan organiseerde HTM in maart 2015 in samenwerking met een externe deskundige een papieren crisisoefening, waarbij alle betrokkenen werden getraind in hun specifieke rol tijdens een crisissituatie. Het opleidings- en oefenprogramma heeft in het

najaar van 2015 een vervolg gekregen voor alle medewerkers die bij de crisisorganisatie betrokken zijn.

De zomerstorm die op 25 juli 2015 over ons land raasde zorgde ook in Den Haag voor overlast en verstoringen in de dienstregeling. Uiteindelijk bleek de situatie niet te verlangen dat de crisisorganisatie van HTM in werking werd gesteld.

Op 28 juli 2015 werd een ontruimingsoefening met een van de nieuwe stadstrams georganiseerd, waarbij rond de 200 vrijwilligers betrokken waren. Doel van deze oefening was te bezien, of het haalbaar was een Avenio-voertuig binnen zestig seconden geheel te ontruimen. De oefening is naar tevredenheid verlopen.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Duurzaamheid

Als aanbieder van collectief personenvervoer in de stedelijke omgeving draagt HTM feitelijk bij aan de duurzame ontwikkeling van de Haagse regio. Naarmate meer reizigers kiezen voor het openbaar vervoer is immers sprake van een relatieve verlaging van de hoeveelheid schadelijke emissies, minder ruimtebeslag per reiziger en een lager energieverbruik per reizigerskilometer. HTM beschouwt het bijdragen aan duurzame ontwikkeling als een vanzelfsprekend onderdeel van haar maatschappelijke betrokkenheid. Dat geldt voor de manier waarop zij haar vervoerdiensten aanbiedt – onder meer met aardgasbussen in de regio Haaglanden en de permanente monitoring van het energieverbruik van haar trams – alsook haar interne bedrijfsvoering.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Governance en risicomanagement

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Corporate governance

Het aandelenkapitaal van HTM Personenvervoer NV is sinds 2013 verdeeld over twee aandeelhouders. 51% ervan is in handen van HTM Beheer BV; een vennootschap die op haar beurt geheel eigendom is van de gemeente Den Haag. De overige 49% van de aandelen is in handen van Abellio Nederland BV; een volledig dochterbedrijf van de NS Groep NV, die geheel eigendom is van de NV Nederlandse Spoorwegen.

De railinfrastructuur en alle onroerende zaken van HTM zijn ondergebracht in HTM Railinfra BV; een volledig dochterbedrijf van HTM Beheer BV. HTM Personenvervoer NV voert het bestuur van HTM Railinfra, waarmee is beoogd de verticale integratie tussen het beheer van de infrastructuur en de exploitatie van de vervoerdiensten te waarborgen.

Met de toetreding van Abellio Nederland tot het aandelenkapitaal van HTM Personenvervoer is het structuurregime verschoven van HTM Personenvervoer naar HTM Beheer. Op HTM Personenvervoer is sindsdien het vrije regime van toepassing. Dit impliceert onder meer, dat de leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd op voordracht van de beide aandeelhouders. Voor één van de zetels in de Raad geldt het versterkt aanbevelingsrecht van de Ondernemingsraad. Het vrije regime betekent voorts, dat de relatieve positie van de aandeelhouders in de organisatie juridisch is verzaamd.

Evenals voorheen bestond de statutaire directie van HTM Personenvervoer uit twee leden; een algemeen directeur en een financieel directeur. Op het niveau van de Raad van Commissarissen bestaat een personele unie tussen HTM Personenvervoer NV en HTM Beheer BV, in die zin dat de drie leden van de RvC van HTM Beheer qualitate qua tevens lid zijn van de RvC van HTM Personenvervoer NV. Naast deze drie commissarissen worden twee leden van de Raad voorgedragen vanuit Abellio Nederland.

HTM heeft de Nederlandse Corporate Governance Code (de herzien Code-Tabaksblat), die feitelijk is bestemd voor beursgenoteerde ondernemingen, grotendeels geïncorporeerd in haar Statuten en interne regelingen. HTM onderschrijft hiermee de daarin vastgelegde bepalingen en uitgangspunten met betrekking tot goed ondernemingsbestuur. HTM volgt de discussie over de verdere herziening van de Corporate Governance Code onder de Commissie-Van Manen en zal bezien of bepalingen hieruit zullen worden overgenomen ten behoeve van haar governance. Vooruitlopend op de herziening van de Code en in afwijking van het gestelde in de Statuten heeft de Raad van Commissarissen op 16 december 2015 besloten, het aantal zittingstermijnen van commissarissen te maximaleren op twee.

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Bestuur en Toezicht van kracht, waarin onder meer is bepaald dat een grote onderneming ernaar streeft, in de samenstelling van het bestuur te komen tot een evenwichtige verhouding tussen vrouwen en mannen. Daarmee is beoogd dat bij de zetelverdeling minimaal 30% wordt bezet door vrouwen en minimaal 30% door mannen. In de samenstelling van de Raad van Commissarissen is in 2015 verandering opgetreden, in die zin dat met ingang van 1 juli 2015 twee van de vijf zetels werden bezet door vrouwen, waarmee aan het bovengenoemde streven is voldaan. In oktober 2015 kwam een einde aan de zittingstermijn van één van deze commissarissen; ultimo 2015 was deze vacature nog niet vervuld. In de samenstelling van de statutaire directie kwam in 2015 geen wijziging. HTM blijft ernaar streven, aan de bepalingen van de Wet Bestuur en Toezicht te voldoen.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Risicomanagement

HTM is momenteel de dienstverlener voor openbaar vervoer in de regio Den Haag. Het recht om deze dienstverlening te mogen uitvoeren wordt geregeld via een openbaar vervoerconcessie.

HTM heeft haar risicomanagement op een pragmatische en werkbare wijze ingericht. De risico's worden beheerd door onze strategie, gedragsafspraken, autorisatiematrix, budget en beleid. Met betrekking tot de operationele uitvoering van de vervoerdiensten zijn op meerdere manieren zekerheden ingebouwd om een betrouwbare, punctuele dienstverlening te realiseren. Binnen de financiële beheersing is nadrukkelijk aandacht voor kostenbeheersing en afstemming tussen inkomende en uitgaande geldstromen. Projecten worden op basis van PRINCE-II-methodieken gerealiseerd. Binnen deze methodiek is specifiek aandacht voor projectrisico's.

De afgelopen jaren zijn de risico's die samenhangen met buitenlandse projecten afgebouwd. HTM focust op de huidige concessie in het huidige vervoersgebied. Hiermee is het risicoprofiel teruggebracht en beheersbaar gemaakt. In 2015 is het vijfjarenplan vastgesteld. In dit plan staan de strategische doelstellingen. De doelstellingen zijn uitgewerkt en vormen de basis voor de performance management cyclus. Hierdoor is de managementfocus gericht op het realiseren van de strategische doelen. Aan de hand van de planning en control cyclus wordt jaarlijks een budget opgesteld, prognose gemaakt en review gehouden. De budgetten zijn gebaseerd op interne en externe kaders zoals de condities van de concessies en contracten.

Risico (categorie)	Maatregelen
Strategie	
Gunning concessie 2017 - 2026	Binnen HTM is een gunningsteam bestaande uit alle relevante disciplines. Dit team stelt de gunningsdocumenten en business case op. Via verschillende sessie worden de plannen door sleutelfiguren binnen HTM gevalideerd.
Operationele activiteiten	
Introductie Avenio voertuigen	Projecten worden gerealiseerd op basis van PRINCE-II methoden en de introductie van de nieuwe voertuigen gaat geleidelijk en beheerd. Voordat een volgende fase ingaat, worden eerst criteria getoetst op veiligheid en operationele gereedheid.
Financiële positie	
Renterisico herfinanciering bestaande leningenportefeuille	Een groot deel van de huidige leningenportefeuille wordt in 2016 afgelost. Voor nieuwe leningen loopt HTM een renterisico. HTM en MRDH maken in de nieuwe concessie afspraken over de dekking van de werkelijke rentekosten.
Financiële verslaggeving	
Levensduur voertuigen	De levensduur van railvoertuigen is afhankelijk van de mate van onderhoud. HTM heeft meerjaren onderhoudsplannen opgesteld. Met MRDH is er nog geen definitieve overeenstemming over de dekking van de hieraan gekoppelde kosten. Uitstel van onderhoud kan leiden tot verkorting van de levensduur.
Wet- en regelgeving	
In werking treden Wet Lokaal Spoor	Per 1 december 2015 is de WLS in werking getreden, de rollen binnen deze wetgeving hebben invloed op de concessie voorwaarden 2017 - 2026
Introductie vennootschapsbelasting	Per 1 januari 2016 is HTM VpB plichtig. In 2015 is een project gestart met deelnemers van HTM, RET, GVB, ondersteund door externe adviseurs. In 2016 wordt dit project afgerond met een fiscale openingsbalans. HTM en MRDH hebben afspraken gemaakt over de financiële effecten van deze introductie.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Jaarrekening 2015

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Geconsolideerde balans per 31 december 2015

(na winstbestemming)

		31 december 2015	31 december 2014
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	427.188.007	378.831.412
Financiële vaste activa	(2)	178.000	5.471.537
		427.366.007	384.302.949
Vlottende activa			
Voorraden	(3)	11.432.676	11.601.785
Onderhanden projecten	(4)	2.570.844	-
Vorderingen	(5)	46.591.150	40.419.081
Liquide middelen	(6)	21.972.651	69.154.899
		82.567.321	121.175.765
		509.933.328	505.478.714
PASSIVA			
Groepsvermogen	(7)	87.140.392	87.140.638
Voorzieningen	(8)	3.190.207	7.728.548
Langlopende schulden	(9)	1.250.000	320.934.068
Kortlopende schulden	(10)	418.352.729	89.675.460
		509.933.328	505.478.714

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015

		2015	2014
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	(11)	140.558.470	149.330.376
Opbrengsten personenvervoer	(12)	113.317.271	115.183.671
Overige opbrengsten	(13)	42.373.453	37.393.971
Som der bedrijfsopbrengsten		296.249.194	301.908.018
Personeelskosten	(14)	142.436.697	144.769.568
Afschrijvingen	(15)	21.685.041	23.200.985
Bijzondere waardeverminderingen	(16)	2.451.612	40.000
Overige kosten	(17)	116.271.058	131.884.059
Som der bedrijfslasten		282.844.408	299.894.612
Bedrijfsresultaat		13.404.786	2.013.406
Financiële lasten en baten	(18)	-7.430.608	-7.638.014
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		5.974.178	-5.624.608
Vennootschapsbelasting	(19)	158.322	-242.795
Resultaat na belastingen		6.132.500	-5.867.403

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015

	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	13.404.786	2.014.406
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	21.236.829	23.407.497
Bijzondere waardeverminderingen	2.451.612	40.000
Mutatie deelnemingen	3.668.538	-
Mutatie voorzieningen	-4.881.748	1.311.453
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie voorraden	169.109	81.684
Mutatie onderhanden projecten	-2.570.844	1.418.848
Mutatie vorderingen	-6.173.500	-14.123.240
Mutatie financiële vaste activa	1.625.000	-
Mutatie kortlopende schulden	-18.577.506	3.425.994
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	10.352.276	17.576.642
Rentelasten	-7.430.608	-7.638.014
Vennootschapsbelasting	159.005	-181.721
Overige resultaten uit deelnemingen	343.407	649.170
	-6.928.196	-7.170.565
Kasstroom uit operationele activiteiten	3.424.080	10.406.077
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	-72.813.662	-36.299.817
Dividend uit deelnemingen	400.000	-
Investeringen in overige verbonden partijen	-	305.000
Desinvesteringen materiële vaste activa	768.623	745.002
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-71.645.039	-35.249.815
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Betaalbaar gesteld dividend	-6.532.500	-15.549.000
Opgenomen schulden aan kredietinstellingen	48.000.000	74.000.000
Toename overige langlopende schulden	-	-6.386.679
Aflossing schulden aan kredietinstellingen	-20.428.790	-40.255
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	21.038.710	52.024.066
	-47.182.249	27.180.328

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Samenstelling geldmiddelen**

	2015	2014
Liquide middelen per 31 dec 2014	69.154.899	41.974.571
Mutatie liquide middelen	-47.182.248	27.180.328
Geldmiddelen per 31 dec 2015	21.972.651	69.154.899

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Toelichting op de jaarrekening

Algemene toelichting

De activiteiten van HTM Personenvervoer NV omvatten het openbaar vervoer met Rail, RandstadRail en Bus in de regio Den Haag. Commerciële activiteiten betreffen het verzorgen van besloten vervoer per bus, taxivervoer en consultancy. De hoofdvestiging van HTM Personenvervoer NV is gevestigd aan Koningin Julianaplein 10 te Den Haag, hetgeen eveneens het statutaire vestigingsadres is.

Concessie

De vennootschap heeft twee openbaar vervoer concessies, te weten de railconcessie en de busconcessie. De railconcessie vormt de belangrijkste activiteit van de vennootschap (70%). De concessie voor de exploitatie van rail heeft een looptijd die eindigt 10 december 2016. De looptijd van de busconcessie is 7 jaar en eindigt derhalve op 8 december 2019. HTM Personenvervoer NV gaat zich inschrijven op de railconcessie voor de periode 2017-2026. De uitkomst van dit proces wordt in mei 2016 verwacht. HTM Personenvervoer NV is afhankelijk van besluitvorming door Metropoolregio Rotterdam Den Haag en het succesvol afronden van de inschrijving. Onzeker is thans of HTM Personenvervoer NV daadwerkelijk de concessie gegund krijgt en tegen welke voorwaarden. Ondanks de situatie heeft de directie de verwachting dat HTM Personenvervoer NV voldoende liquiditeiten heeft voor de komende twaalf maanden waardoor zij van mening is dat de jaarrekening op basis van continuïteit kan worden opgesteld. Mocht HTM Personenvervoer NV uiteindelijk de concessie niet verkrijgen, dan brengt dit financiële consequenties met zich mee op de middellange termijn.

Groepsverhoudingen

HTM Beheer BV te Den Haag staat aan het hoofd van de groep HTM Personenvervoer NV te Den Haag.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende

zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij (gemeente Den Haag, HTM Beheer BV en Abellio Nederland BV als aandeelhouders van HTM Personenvervoer NV). De bestuurders en commissarissen zijn eveneens verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van HTM Personenvervoer NV zich verschillende oordelen en worden schattingen gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn ten opzichte van het voorgaand boekjaar ongewijzigd. Wel hebben enkele rubriceringen binnen de balans plaatsgevonden, waaronder de saldering van de vorderingen en schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen.

Acquisitie en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk

in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

De investeringen in MVA betreffen voornamelijk de aanschaf van 60 nieuwe stadstrams. De desinvestering in verbonden partijen betreft de verkoop van de aandelen in Trans Link Systems B.V.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Grondslagen voor consolidatie

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van HTM Personenvervoer NV samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin HTM Personenvervoer NV direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-

transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

De in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn:

Naam	Aandeel in het geplaatste kapitaal %	Statutaire zetel
HTM Railvoertuigen BV	100,00	Den Haag
HTM Buzz BV	100,00	Den Haag
HTM Commercial Actions BV	100,00	Den Haag
• HTM Specials BV	100,00	Den Haag
• Vreugdetours BV	100,00	Den Haag
• Personenvervoer Drechtsteden BV	100,00	Dordrecht
• Lotax Taxibedrijf BV	100,00	Dordrecht
• HTM Services BV	100,00	Den Haag
• HTM Vastgoed BV	100,00	Den Haag
• HTM Consultancy BV	100,00	Den Haag
• HTM International BV	100,00	Den Haag

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De cijfers zijn weergegeven in duizenden euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen verkrijgingsprijs. In de balans, de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten zoals aankoopkosten en betaalde rente aan financiële instellingen over termijnbetalingen voor in aanbouw zijnde voertuigen, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de materiële vaste activa is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Werken in uitvoering betreffen hoofdzakelijk de aanschaf van de nieuwe tramvoertuigen. De werken worden gewaardeerd tegen de bestede materiaal- en arbeidskosten, vermeerderd met de bouwrente.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover HTM Personenvervoer NV in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen. De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaarding worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere waardevermindering wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen, materialen en onderdelen worden gewaardeerd tegen de gemiddelde inkoopprijs of lagere opbrengstwaarde. In geval van HTM is echter geen sprake van waardering tegen lagere opbrengstwaarde. Dit omdat de aard van de aangehouden voorraden dit niet vereist en er geen verdere aanleiding is geconstateerd om tegen lagere opbrengstwaarde te waarderen.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoont worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden. Onderhanden projecten worden gesaldeerd en gespecificeerd opgenomen in de toelichting. De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, vermeerderd met de aan het uitgevoerde werk toe te rekenen kosten voor Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT) en verminderd met de op balansdatum reeds voorzienbare verliezen. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend en een opslag voor indirecte fabricagekosten.

De op de onderhanden projecten betrekking hebbende gedeclareerde termijnen worden in mindering gebracht op de onderhanden projecten en gesaldeerd met het onderhanden werk opgenomen op de balans. Onderhanden projecten in opdracht van Metropoolregio Rotterdam Den Haag betreffen met name verbreding, aanleg, vervangingsinvesteringen en levensduurverlengend onderhoud van infrastructuur. Het saldo onderhanden projecten zijn de in uitvoering zijnde werken en opdrachten van derden tot constructie van een actief, waarvan op balansdatum nog geen oplevering heeft plaatsgevonden.

De projecten omvatten hoofdzakelijk realisatie, beheer en onderhoud van (rail)infrastructuur en tramvoertuigen in opdracht van HTM Railinfra BV, HTM RailvoertuigenBV, Metropoolregio Rotterdam Den Haag en gemeente Den Haag.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening- courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden, tenzij deze in aanmerking komen voor verrekening. In die gevallen vindt saldering plaats. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Eigen vermogen**

Indien de vennootschap eigen aandelen inkoop, wordt de verkrijgingsprijs van de ingekochte aandelen in mindering gebracht op de overige reserves, of op andere reserves mits de statuten dit toestaan, totdat deze aandelen worden ingetrokken of worden verkocht. Indien ingekochte aandelen worden verkocht, komt de opbrengst uit verkoop ten gunste van de overige reserves of andere reserves in het eigen vermogen. De opbrengst komt ten gunste van de reserve waarop eerder de inkoop van deze aandelen in mindering is gebracht.

Kosten die direct samenhangen met de inkoop, verkoop en/of uitgifte van nieuwe aandelen worden rechtstreeks ten laste gebracht van het eigen vermogen, onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten. Overige rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen worden eveneens verwerkt onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten.

Voorzieningen**Algemeen**

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief inde balans opgenomen.

Bedrijfstakpensioenfondsen

De pensioenregelingen van HTM Personenvervoer NV en HTM Specials BV zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds. In de jaarrekening zijn deze regelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De middelloonregeling is van toepassing.

HTM Personenvervoer NV is voor haar pensioenregeling aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds). De dekkingsgraad van het ABP per eind december 2015 was 97,2% (2014: 101,1%). HTM Personenvervoer NV heeft in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

HTM Specials BV is voor haar pensioenregeling aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Beroepsvervoer. De dekkingsgraad van dit pensioenfonds per eind december 2015 was 100,5% (2014: 111,5%).

Jubileumvoorziening

De voorziening voor jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband.

Latente belastingverplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut. Latente belastingverplichtingen worden gewaardeerd op nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Overige voorzieningen**

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst- en verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

De resterende looptijd van de kortlopende schulden is <1 jaar.

Operationele leasing

Bij de vennootschap kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Afgeleide financiële instrumenten

HTM Railvoertuigen B.V. past kostprijs-hedge-accounting toe voor de renteswap die ervoor zorgt dat bepaalde variabel rentende schuld worden omgezet in vastrentende lening. Indien van toepassing wordt het ineffectieve deel van de waardeveranderingen van de renteswaps verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten. Bij het toepassen van kostprijs-hedge-accounting is de eerste waardering en de grondslag van verwerking in de balansen de resultaatbepaling van het hedge-instrument afhankelijk van de afgedekte post.

Dit betekent het volgende:

- Indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd.
- Zolang de afgedekte post in de kostprijs-hedgerelatie nog niet in de balans verwerkt wordt, wordt het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Dit geldt bijvoorbeeld in geval van de hedge van het valutarisico van een toekomstige transactie.
- Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft die in de balans is opgenomen, wordt het derivaat, voor zover het valuta-elementen in zich heeft, ook gewaardeerd tegen de periode-eindekoers.
- Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijnkoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld geamortiseerd over de looptijd van het derivaat. Het ineffectieve deel van de hedgerelatie wordt direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Financiële instrumenten en risicobeheersing****Valutarisico**

HTM Personenvervoer NV heeft geen financiële instrumenten om het valutarisico af te dekken.

HTM Personenvervoer NV is voornamelijk werkzaam in Nederland, de transacties vinden plaats in EUR. Eventuele transacties in andere valuta worden getoetst op valutarisico.

Prijrisico

HTM Personenvervoer NV heeft geen effecten, zoals obligaties en aandelen, die prijsrisico's met zich mee brengen.

Rente- en kasstroomrisico

HTM Personenvervoer NV heeft vorderingen verstrekt aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend.

Voor schulden met variabele renteaftspraken loopt HTM Personenvervoer NV risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt HTM Personenvervoer NV risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Met betrekking tot bepaalde variabel rentende schuld (schulden aan kredietinstellingen) heeft HTM Personenvervoer NV een renteswap gecontracteerd, zodat zij variabele rente ontvangt en vaste rente betaalt.

Kredietrisico

HTM Personenvervoer NV heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt direct plaats aan de reiziger waardoor geen sprake van kredietrisico is. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Banken waarmee derivaten worden afgesloten hebben tenminste een A-rating. Alle leningen zijn afgesloten onder gemeentegarantie.

Liquiditeitsrisico

HTM Personenvervoer NV maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties ende kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Bedrijfsopbrengsten

Concessie rail

HTM Personenvervoer NV heeft de railconcessie voor de periode 2006 -2016. Onderdeel van deze concessie is het vervangen van duurzame bedrijfsmiddelen zoals de vervanging van de GTL8-1 serie stadstrams en de vervanging van afgeschreven railinfrastructuur. Begin 2011 is, met Metropoolregio Rotterdam Den Haag (voorheen Stadsgewest Haaglanden), een afsprakenkader overeengekomen waarin de financiële kaders voor de periode 2011-2016 zijn opgenomen. In 2013 is een Hoofdlijnenakkoord afgesloten met de opdrachtgever Metropoolregio Rotterdam Den Haag. In dit hoofdlijnenakkoord zijn de uitgangspunten vermeld voor de concessieperiode 2017 -2026.

Concessie bus

De concessie voor de exploitatie van Bus eindigt op 8 december 2019. HTM Buzz BV ontvangt als concessiehouder een jaarlijkse exploitatiebijdrage voor de uitvoering van de concessie, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking afgegeven door de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Overheidsbijdragen lijndienstvervoer

De overheidsbijdragen voor het openbaar vervoer zijn gebaseerd op de exploitatieovereenkomst tussen HTM Personenvervoer NV en de opdrachtgever Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Deze bijdragen zijn voor railgebaseerd op de door HTM Personenvervoer NV uitgebrachte offerte 2011-2016, het afsprakenkader over de exploitatieovereenkomst Rail 2012-2016 en de beschikking 2015 alsmede eventuele nagekomen afspraken.

Overheidssubsidies bestaan uit exploitatiesubsidies en investeringssubsidies. Exploitatiesubsidies worden verantwoord als opbrengst in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voor gedaan.

De opbrengsten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. De definitieve vaststelling van de jaarlijkse subsidie kan leiden tot aanpassing in de overheidsbijdrage. Eventuele verschillen worden in het jaar dat de vaststelling bekend is verantwoord. Bijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Opbrengsten personenvervoer

Vervoerbewijzen/OV-chipkaart

Met uitzondering van de wagenverkoop en enige bijzondere kaartsoorten zijn alle reisproducten bij HTM Personenvervoer NV nu 'verchipt'. De opbrengsten van het reisproduct 'saldoreizen' is vrijwel direct beschikbaar. Bij de abonnementsvormen is nog steeds sprake van een verdelingsvraagstuk. Een verdeling die voor de landelijk geldende abonnementsvormen door TLS of CVS (commissie verdeling ster-abonnementen) wordt uitgevoerd en voor de regionaal geldende abonnementen door de WVR (werkgroep verdeling regioabonnementen).

De werkzaamheden voor deze verdeling vergen een doorlooptijd van enige maanden zodat voor het laatste kwartaal van 2015 een inschatting van de opbrengsten uit abonnementen gemaakt wordt. Een inschatting die gemaakt wordt aan de hand van een aantal kenmerkende indicatoren waaronder de eigen abonnementverkoop en verdeelsleutels van voorgaande verdelingen. De opbrengsten uit jaarabonnementen worden overeenkomstig het 'matching principe' toegeedeeld aan het jaar waarin de feitelijke vervoerprestatie wordt geleverd.

Studentenkaart

De opbrengsten in enig boekjaar van de OV-Studentenkaart zijn gebaseerd op de voorlopige vergoeding zoals deze aan het begin van het boekjaar door VSV wordt uitgekeerd én de afrekening op basis van de definitieve vergoeding van het voorafgaande jaar.

Besloten vervoer

De opbrengsten uit besloten vervoer zijn nagenoeg volledig contractueel vastgelegd.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Overige opbrengsten**

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Zodra het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats in de winst- en verliesrekening. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan wordende verwachte verliezen onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verwerkt.

De overige opbrengsten bevatten onder meer de ontvangen bijdragen van het MRDH, de gemeente Den Haag en HTM Railinfra BV voor de in opdracht van die partijen uitgevoerde infrastructurele werken. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Mutatie geactiveerde eigen productie

Onder geactiveerde eigen productie worden verantwoord de verandering van de te activeren kosten voor de fabricage, wijziging of completering van kapitaalgoederen en magazijnartikelen.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

(Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

HTM Personenvervoer NV heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. Bij ABP wordt de pensioen opgebouwd onder de middelloonregeling.

De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële lasten en baten

Financiële lasten en baten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Activeren van rentelasten

Rentelasten worden geactiveerd gedurende de periode van vervaardiging van een actief, indien het een aanmerkelijke hoeveelheid tijd vergt om het actief gebruiksklaar te maken. De te activeren rente wordt berekend op basis van de verschuldigde rente over de voor de vervaardiging opgenomen leningen en op basis van de gewogen rentevoet van leningen die niet specifiek aan de vervaardiging van het actief zijn toe te rekenen, in verhouding tot de uitgaven en periode van vervaardiging.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Belasting**

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

De commerciële deelnemingen van HTM Personenvervoer NV vallen onder het regime van de vennootschapsbelasting. De activiteiten van HTM Personenvervoer NV, HTM Buzz BV en HTM Railvoertuigen BV kwalificeren niet voor de vennootschapsbelasting.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015

Activa

Vaste activa

1. Materiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2014
Terreinen en gebouwen incl. installaties	9.133.456	9.856.207
Rijdend materieel	234.226.478	251.676.850
Bedrijfsauto's	1.491.456	1.744.007
Machines en inventaris	9.289.371	12.905.917
Werken in uitvoering	173.047.246	102.648.431
	427.188.007	378.831.412

	Terreinen en gebouwen incl. installaties	Rijdend materieel	Bedrijfsauto's	Machines en inventaris	Werken in uitvoering	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2014						
Aanschaffingswaarde	20.073.165	487.166.618	5.964.892	59.687.696	102.648.431	675.540.802
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-10.216.958	-235.489.770	-4.220.885	-46.781.779	-	-296.709.392
	9.856.207	251.676.848	1.744.007	12.905.917	102.648.431	378.831.410
Mutaties						
Investeringen	160.114	970.281	295.902	988.550	70.398.815	72.813.662
Desinvesteringen	-81.644	-5.577.204	-1.253.476	-772.521	-	-7.684.845
Afschrijving desinvesteringen	73.554	2.838.100	1.175.742	377.213	-	4.464.609
Afschrijvingen	-874.775	-15.681.547	-470.719	-4.209.788	-	-21.236.829
	-722.751	-17.450.370	-252.551	-3.616.546	70.398.815	48.356.597
Aanschaffingswaarde	20.151.635	482.559.695	5.007.318	59.903.725	173.047.246	740.669.619
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-11.018.179	-248.333.217	-3.515.862	-50.614.354	-	-313.481.612
Boekwaarde per 31 december 2015	9.133.456	234.226.478	1.491.456	9.289.371	173.047.246	427.188.007

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

Terreinen en gebouwen incl. installaties	0 - 50 jaar
Rijdend materieel	8 - 30 jaar
Bedrijfsauto's	4 - 7 jaar
Machines en inventaris	3 - 15 jaar
Werken in uitvoering	

In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

In 2015 is € 4,2 miljoen (2014: € 2,1 miljoen) aan bouwrente geactiveerd. De gemiddelde rentevoet bedraagt 2,5%.

Mutatie Werken in uitvoering betreft de aanschaf van 60 nieuwe stadstrams.

2. Financiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2014
Trans Link Systems B.V.	-	5.471.537
Vorderingen op Coöperatie openbaar vervoer U.A.	178.000	-
	178.000	5.471.537

	2015	2014
Trans Link Systems B.V.		
Stand per 31 december 2014	5.471.537	6.120.375
Desinvesteringen	-3.846.537	-
Dividend	-1.625.000	-648.838
Stand per 31 december 2015	-	5.471.537

	2015	2014
Lening u/g Coöperatie openbaar vervoer U.A.		
Stand per 31 december 2014	-	-
Verstrekke lening	490.000	-
Voorzieningen	-312.000	-
Stand per 31 december 2015	178.000	-

Dit betreft een achtergestelde lening met een looptijd van vijf jaar. Deze lening is vrijgesteld van rente.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Plottende activa**

3. Voorraden	2015	2014
De post voorraden bestaat uit materialen en reserveonderdelen ten behoeve van:		
Railmaterieel	8.705.928	7.573.881
Busmaterieel	609.603	601.532
Infra	2.813.723	3.200.412
Overige	151.084	769.007
	12.280.338	12.144.832
Voorziening	-847.662	-543.047
	11.432.676	11.601.785

4. Onderhanden projecten	31-12-2015	31-12-2014
Onderhanden projecten	2.570.844	-

Onderhanden projecten

HTM Railinfra B.V.		
Projectkosten	14.853.956	11.067.000
Gedeclareerde termijnen	-14.853.956	-11.067.000
	-	-
Overige		
Projectkosten	21.610.580	7.766.000
Gedeclareerde termijnen	-19.039.736	-9.274.000
Totaal Onderhanden projecten	2.570.844	-1.508.000

Projecten met per saldo een debetstand		
Gerealiseerde projectkosten en toegerekende winst	2.570.844	-

HTM Personenvervoer NV realiseert projecten op het gebied van (rail)infrastructuur en tramvoertuigen. Zij voert deze projecten uit in opdracht van HTM Railinfra BV, Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De bestede projectkosten voor opdrachten vanuit HTM Railinfra BV worden per verslagperiode doorberekend. Het saldo van die onderhanden projecten bedraagt bij de vennootschap per ultimo boekjaar derhalve € 0.

De vergelijkende cijfers voorgaand boekjaar van de onderhanden projecten zijn op de geconsolideerde balans als passief verantwoord. De specificatie hiervan is eveneens hierboven toegelicht.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

5. Vorderingen	31-12-2015	31-12-2014
Debiteuren	13.266.741	9.214.020
Vordering op verbonden partij, HTM Railinfra	24.596	7.859.553
Vennootschapsbelasting	164.653	-
Omzetbelasting	2.927.073	-
Consignatieverstrekking personeel	754.816	656.397
Overige vorderingen en overlopende activa	29.453.271	22.689.111
	46.591.150	40.419.081

Met uitzondering van de consignatieverstrekking personeel hebben de vorderingen een resterende looptijd < 1jaar.

6. Liquide middelen	31-12-2015	31-12-2014
Banken	21.802.103	69.100.006
Kas	170.548	54.893
	21.972.651	69.154.899

Een bedrag ad € 209.696 staat niet ter vrije beschikking.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Passiva****7. Groepsvermogen**

Voor een toelichting op het groepsvermogen verwijzen wij u naar de toelichting op het eigen vermogen van de enkelvoudige balans op pagina 78 van dit rapport.

8. Voorzieningen

	31-12-2015	31-12-2014
Personele voorzieningen	2.162.937	3.994.520
Latente belastingverplichtingen	45.356	43.389
Overige voorzieningen	981.914	3.690.639
	3.190.207	7.728.548

Waarvan:

Looptijd < 1 jaar	1.472.275	1.112.623
Looptijd > 1 jaar	1.717.932	6.615.925

	Personele voorzieningen	Latente belastingverplichtingen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 31 december 2014	3.994.520	43.389	3.631.840	7.669.749
Dotatie	229.669	1.967	815.404	1.047.040
Onttrekking	-2.061.252	-	-3.465.330	-5.526.582
Stand per 31 december 2015	2.162.937	45.356	981.914	3.190.207

Onder de personele voorzieningen zijn opgenomen :

WAO/IP/WW

De voorziening WAO/IP/WW is gevormd in verband met personeel dat door een bedrijfsongeval arbeidsongeschikt verklaard is.

Reorganisatie en mobiliteitscentrum

De voorziening reorganisatie en mobiliteitscentrum is gevormd in verband met noodzakelijke herstructureringen en de hieruit voortvloeiende financiële verplichtingen.

Wachtgeldregeling

De voorziening wachtgeldregeling is gevormd voor personeelsleden die in de wachtgeldregeling vallen conform de CAO.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

	31-12-2015	31-12-2014
Overige voorzieningen		
Schade	981.914	3.631.840
Overig	-	58.799
	981.914	3.690.639

Schade

De voorziening schade is gevormd door een raming van de verwachte economische gevolgen van de schadeclaims, waaruit verplichtingen kunnen voortvloeien uit hoofde van het eigen risico-deel voor letselschaden en schades aan railvoertuigen.

Belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingverplichtingen is gevormd voor verschillen tussen de bedrijfseconomische en fiscale afschrijvingsmethodiek.

9. Langlopende schulden	31-12-2015	31-12-2014
Schulden aan kredietinstellingen		
Kredietinstellingen	1.250.000	320.876.845
Leaseverplichtingen	-	57.223
	1.250.000	320.934.068

Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:

	2015	2014
Kredietinstellingen		
Stand per 31 december 2014	341.263.512	273.650.178
Opgenomen gelden	48.000.000	74.000.000
Aflossing	-20.386.668	-6.386.666
Stand per 31 december 2015	368.876.844	341.263.512
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-367.626.844	-20.386.667
Langlopend deel per 31 december 2015	1.250.000	320.876.845
Kredietinstellingen:		
Specificatie naar rentepercentage		
2 tot 3%	-	125.453.000
3 tot 4 %	-	74.000.000
4 tot 5 %	1.250.000	121.424.000
	1.250.000	320.877.000
Looptijd van de leningen		
2 - 5 jaar	1.250.000	320.876.845

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

De reële waarde van het rentederivaat bedraagt ultimo 2015 - € 0,1 miljoen (2014: - € 0,2 miljoen) gebaseerd op op de DCF methode. De boekwaarde bedraagt € 0. Er is geen ineffectief deel van de waardeveranderingen van de renteswap van toepassing.

10. Kortlopende schulden	31-12-2015	31-12-2014
Schulden aan kredietinstellingen	248.478	-
Kortlopend deel langlopende schulden	367.684.067	20.429.292
Onderhanden projecten	-	1.508.014
Crediteuren	18.446.469	11.456.946
Vennootschapsbelasting	-	135.818
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	4.747.388	8.482.051
Overlopende passiva	27.226.327	47.663.339
	418.352.729	89.675.460

Schulden aan kredietinstellingen betreft een tijdelijk negatief saldo. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde. In samenhang met de concessie eindigt de looptijd van de lening in 2016.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Concessies

HTM beschikt over een concessie voor de exploitatie van Rail in het Stadsgewest Haaglanden met een looptijd tot en met 2016. De looptijd van de busconcessie is 7 jaar en eindigt derhalve op 8 december 2019.

Investeringsverplichtingen

De met leveranciers aangegane investeringsverplichtingen terzake tramvoertuigen bedragen per 31 december 2015 € 171 miljoen. Totaal aanbetaald is € 152 miljoen. Investeringsverplichtingen voor HTM Personenvervoer NV bedragen € 1,8 miljoen.

Dividuitkering

In artikel 32 van de statuten is de volgende bepaling opgenomen. Aandeelhouders houden recht op de overeengekomen dividuitkering. De twee voorwaarden die aan deze toekomstige uitkering zijn gesteld, zijn (1) het resultaat over het boekjaar is positief en (2) de solvabiliteit daalt niet onder de 40%. Als aan deze twee voorwaarden wordt voldaan keert HTM Personenvervoer NV het overeengekomen dividend uit. Overeengekomen is dat de uitkeringen, waaronder het dividend, op de aandelen A gestort worden in het investeringsfonds. Met betrekking tot de dotatie aan het fonds resteert over 2015 een verplichting van € 5,1 mln. op de aandelen A.

Lening-, kredietfaciliteiten en bankgaranties

HTM Personenvervoer NV beschikt samen met andere HTM entiteiten over een kredietfaciliteit van 10 miljoen waarvoor ze gezamenlijk aansprakelijk zijn. Door derden aan banken verstrekte borgstellingen gerelateerd aan leningen bedragen € 33,5 miljoen.

Leaseverplichtingen

HTM Personenvervoer NV heeft operational leaseverplichtingen. De verplichting voor komend boekjaar bedraagt circa € 0,8 miljoen. De verplichting voor de jaren 2017-2020 bedraagt circa € 1,3 miljoen.

Huurovereenkomsten

Uit hoofde van vier door HTM Personenvervoer NV afgesloten huurcontracten bestaat een jaarlijkse verplichting van circa € 1,1 miljoen. De huurcontracten betreffen vooral kantoorpanden, de resterende looptijd van deze contracten ligt tussen de 5 en 10 jaar.

Aansprakelijkheid bij de fiscale eenheid

HTM Personenvervoer NV vormt samen met haar dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet is de vennootschap met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de ter zake door de combinatie verschuldigde belastingen.

Dienstverleningsovereenkomst

Tussen HTM Railinfra BV en HTM Personenvervoer NV is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Volgens deze overeenkomst d.d. 15 oktober 2013 verricht HTM Personenvervoer NV juridische en administratieve diensten ten behoeve van HTM Railinfra BV. De vergoeding die HTM Railinfra BV aan HTM Personenvervoer NV verschuldigd is bedraagt € 60.000 per jaar voor de jaren 2013 - 2016.

Gebruiksovereenkomst

Conform de gebruiksovereenkomst d.d. 5 oktober 2013 tussen de vennootschap en HTM Railinfra BV verleent HTM Railinfra BV aan de vennootschap het recht gebruik te maken van de railinfrastructuur ten behoeve van de uitvoering van het personenvervoer volgens de railconcessie Den Haag. Als tegenprestatie voor het gebruiksrecht is HTM Personenvervoer NV een jaarlijkse vergoeding verschuldigd aan HTM Railinfra BV. Deze gebruiksvergoeding is gelijk aan de kosten die HTM Railinfra BV in dat jaar voor de railinfrastructuur maakt.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015

Bedrijfsopbrengsten

11. Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	2015	2014
Openbaar vervoer	140.558.470	149.330.376

12. Opbrengsten personenvervoer	2015	2014
Plaatsbewijzen/OV-Chipkaart	77.775.269	74.911.639
Studentenkaart	15.476.946	15.473.491
Besloten vervoer	20.065.056	24.798.541
	113.317.271	115.183.671

13. Overige opbrengsten	2015	2014
Werk voor derden	11.017.798	27.447.650
OV-chipkaart	-	1.733.137
Boetes (exclusief deelritprijs)	898.283	921.619
Mutatie geactiveerde eigen productie	10.814.347	7.159.386
Verhuur stallingsruimte	1.080	2.493
A-kaarten	151.526	129.686
Opbrengsten gereed projecten	18.701.629	-
Mutatie onderhanden projecten	788.790	-
	42.373.453	37.393.971

De bedrijfsopbrengsten zijn ten opzichte van vorig jaar met 1,9% gedaald. Alle opbrengsten zijn in Nederland gerealiseerd.

Opbrengsten werken voor derden betreft diverse opdrachten van derden partijen.

Opbrengsten gereed projecten betreft opbrengsten die gerealiseerd worden op (meer-jaren)projecten.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Bedrijfslasten

14. Personeelskosten	2015	2014
Salarissen	84.178.807	83.392.416
Premie arbeidsongeschiktheidverzekering	5.156.715	5.155.805
Overige sociale lasten	6.600.327	6.869.860
Pensioenlasten	12.210.320	13.762.410
Mutatie verloftegoeden	1.718.021	1.028.591
Overige personeelskosten	6.255.714	5.897.198
	116.119.904	116.106.280
Kosten gehuurd personeel	26.316.793	28.663.288
	142.436.697	144.769.568

De bezoldiging met inbegrip van de pensioenlasten en andere uitkeringen van de (gewezen) bestuurders en commissarissen die het boekjaar ten laste van de vennootschap en haar dochter-en groepsmaatschappijen zijn gekomen bedragen € 591.288 (2014: € 528.824) respectievelijk € 85.578 (2014: € 90.100).

Gemiddeld aantal werknemers	2015	2014
- Gemiddeld aantal FTE gedurende het verslagjaar	1.835	1.871
- Waarvan werkzaam in het openbaar vervoer Bus	296	298
- Waarvan werkzaam in het openbaar vervoer Rail	1.366	1.384
- Waarvan werkzaam in het besloten vervoer	173	189

Er waren geen werknemers werkzaam in het buitenland

15. Afschrijvingen	2015	2014
Materiële vaste activa	21.236.829	23.407.497
Verkoopresultaat op materiële vaste activa	448.212	-206.512
	21.685.041	23.200.985

16. Bijzondere waardeverminderingen	2015	2014
Impairment rijdend materieel	2.451.612	40.000

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

17. Overige kosten	2015	2014
Materiaalverbruik	8.760.686	18.894.532
Energieverbruik	10.957.372	9.554.908
Onderhoud en reparatie door derden	31.741.691	46.926.731
Belastingen, rechten en verzekeringen	1.980.660	2.083.791
Huur roerende en onroerende goederen	24.851.769	29.501.751
Kosten gereed projecten	17.721.663	-
Overige	20.257.217	24.922.346
	116.271.058	131.884.059

Accountantshonoraria

Ten laste van het boekjaar gebrachte kosten voor de onafhankelijke externe accountant en de accountantsorganisatie, genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en e, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, zijnde PricewaterhouseCooper Accountants NV zijn als volgt:

	2015	2014
Onderzoek van de jaarrekening	248.688	234.000
Andere controleopdrachten	354.406	93.000
Fiscale adviesdiensten	141.171	258.000
Andere niet-controlediensten	50.629	39.000
	794.894	624.000

18. Financiële lasten en baten	2015	2014
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	240.970	210.682
Rentelasten en soortgelijke kosten	-7.671.578	-7.848.696
	-7.430.608	-7.638.014

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**19. Vennootschapsbelasting****Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening**

HTM Commercial Actions BV vormt samen met de volgende vennootschappen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting:

- HTM Specials BV
- Vreugdetours BV
- Personenvervoer Drechtsteden BV
- Lotax Taxibedrijf BV
- HTM Services BV
- HTM Vastgoed BV
- HTM Consultancy BV
- HTM International BV

De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met voor de vennootschap geldende fiscale faciliteiten.

De belastinglast in de winst- en verliesrekening over 2015 bedraagt negatief € 158.322 (2014: € 242.795) en bestaat uit de volgende componenten:

	2015	2014
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	5.974.178	-5.624.608
Vennootschapsbelasting	158.322	-242.795
Effectief belastingtarief	2,7%	4,3 %
Toepasselijk belastingtarief	20,0 -25,0%	20,0 -25,0%

Het effectieve belastingtarief wijkt af van het toepasselijke belastingtarief als gevolg van het feit dat drie vennootschappen niet belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting, alsmede door fiscaal niet-afrekbare afschrijving ad € 45.000.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Enkelvoudige jaarrekening 2015

Enkelvoudige balans per 31 december 2015 na winstbestemming

Activa

		31 december 2015	31 december 2014
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(20)	38.482.768	45.262.703
Financiële vaste activa	(21)	25.416.947	29.248.187
		63.899.715	74.510.890
Vlottende activa			
Vorraden	(22)	11.346.905	11.537.950
Onderhanden projecten		2.570.844	-
Vorderingen	(23)	42.830.231	41.567.689
Liquide middelen	(24)	14.591.909	44.395.928
		135.239.604	172.012.457

Passiva

Eigen vermogen	(25)		
Aandelenkapitaal		42.136.200	42.136.200
Overige reserves		45.004.193	45.004.438
		87.140.393	87.140.638
Voorzieningen	(26)	3.073.233	7.287.171
Kortlopende schulden	(27)	45.025.978	77.584.648
		135.239.604	172.012.457

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015**

		2015	2014
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	(28)	111.105.222	119.125.680
Opbrengsten personenvervoer	(29)	91.328.440	88.555.919
Overige opbrengsten	(30)	47.878.114	42.681.490
Som der bedrijfsopbrengsten		250.311.776	250.363.089
Personeelskosten	(31)	110.491.801	114.019.499
Afschrijvingen	(32)	9.023.855	10.657.940
Bijzondere waardeverminderingen	(33)	-	40.000
Overige kosten	(34)	124.857.839	133.929.548
		244.373.495	258.646.987
Bedrijfsresultaat		5.938.281	-8.283.898
Financiële lasten en baten	(35)	856.396	1.075.389
		6.794.677	-7.208.509
Resultaat deelnemingen	(36)	-662.177	1.341.106
Resultaat na belastingen		6.132.500	-5.867.403

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Vennootschappelijke winst- en -verliesrekening

Bij het opstellen van de vennootschappelijke winst- en verliesrekening is gebruik gemaakt van de vereenvoudigingen zoals bedoeld in art. 2:402BW.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2015****Activa****Vaste activa**

20. Materiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2014
Terreinen en gebouwen incl. installaties	9.003.178	9.711.434
Rijdend materieel	17.434.262	20.666.405
Bedrijfsauto's	1.450.908	1.591.860
Machines en inventaris	9.118.055	12.664.399
Werken in uitvoering	1.476.365	628.605
	38.482.768	45.262.703

	Terreinen en gebouwen incl. installaties	Rijdend materieel	Bedrijfsauto's	Machines en inventaris	Werken in uitvoering	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2014						
Aanschaffingswaarde	19.842.070	190.787.874	4.731.051	57.664.896	628.605	273.654.496
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-10.130.636	-170.121.471	-3.139.191	-45.000.497	-	-228.391.795
	9.711.434	20.666.403	1.591.860	12.664.399	628.605	45.262.701
Mutaties						
Investeringen	145.957	-	295.902	980.300	847.760	2.269.919
Desinvesteringen	-	-230.431	-356.430	-566.045	-	-1.152.906
Afschrijving desinvesteringen	-	163.728	324.072	141.512	-	629.312
Afschrijvingen	-854.213	-3.165.438	-404.496	-4.102.111	-	-8.526.258
	-708.256	-3.232.141	-140.952	-3.546.344	847.760	-6.779.933
Aanschaffingswaarde	19.988.027	190.557.443	4.670.523	58.079.151	1.476.365	274.771.509
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-10.984.849	-173.123.181	-3.219.615	-48.961.096	-	-236.288.741
Boekwaarde per 31 december 2015	9.003.178	17.434.262	1.450.908	9.118.055	1.476.365	38.482.768

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

Terreinen en gebouwen incl. installaties	0 - 50 jaar
Rijdend materieel	8 - 30 jaar
Bedrijfsauto's	4 - 7 jaar
Machines en inventaris	3 - 15 jaar
Werken in uitvoering	

In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

In 2015 is € 4,2 miljoen (2014: € 2,1 miljoen) aan bouwrente geactiveerd. De gemiddelde rentevoet bedraagt 2,5%.

Mutatie Werken in uitvoering betreft de aanschaf van 60 nieuwe stadstrams.

21. Financiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2014
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	14.374.490	15.188.430
Leningen > 1 jaar op groepsmaatschappij HTM Buzz BV	11.042.457	14.059.757
	25.416.947	29.248.187

Alle financiële vaste activa hebben een resterende looptijd langer dan een jaar.

	31-12-2015	31-12-2014
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		
HTM Railvoertuigen BV	43.016	43.016
HTM Commercial Actions BV	14.331.474	14.650.244
HTM Buzz BV	-	495.170
	14.374.490	15.188.430

	Stand per 31 december 2014	Aandeel in het resultaat	Dividend	Voorzieningen	Stand per 31 december 2015
HTM Railvoertuigen BV	43.016	-	-	-	43.016
HTM Commercial Actions BV	14.650.244	-318.770	-	-	14.331.474
HTM Buzz BV	495.170	-343.407	-400.000	248.237	-
	15.188.430	-662.177	-400.000	248.237	14.374.490

Per 1 januari 2014 is de leaseovereenkomst tussen HTM Personenvervoer NV en HTM Buzz BV omgezet in een lineaire lening. De lening wordt tot en met december 2019 afgelost tot € 2,2 M. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 5%. Aflossingstermijnen welke binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar vervallen, zijn opgenomen onder vorderingen op korte termijn. Extra zekerheden zijn niet van toepassing.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**HTM Buzz BV**

	2015	2014
Stand per 31 december 2014	14.059.757	-
Nieuw verstrekte lening per 1 januari 2014	-	20.094.357
Aflossingen	3.017.300	-
Aflossingen	-3.017.300	-3.017.300
	14.059.757	17.077.057
Aflossingsverplichting komend jaar	-3.017.300	-3.017.300
Stand per 31 december 2015	11.042.457	14.059.757

Per balansdatum is de opbouw naar looptijd:

Aflossingsverplichting <1jaar	3.017.000	3.017.000
Aflossingsverplichting 2-5jaar	8.025.457	12.069.000
Aflossingsverplichting >5jaar	-	1.991.000
	11.042.457	17.077.000

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Vlottende activa**

22.Voorraden	2015	2014
De post voorraden bestaat uit materialen en reserveonderdelen ten behoeve van:		
Railmaterieel	8.705.928	7.573.881
Busmaterieel	609.603	601.532
Infra	2.813.723	3.200.412
Overige	65.313	705.172
	12.194.567	12.080.997
Voorziening	-847.662	-543.047
	11.346.905	11.537.950

Onderhanden projecten

	31-12-2015	31-12-2014
HTM Railinfra B.V.		
Projectkosten	14.853.956	11.067.000
Gedeclareerde termijnen	-14.853.956	-11.067.000
	-	-
Overige		
Projectkosten	21.610.580	7.766.000
Gedeclareerde termijnen	-19.039.736	-9.274.000
Totaal onderhanden projecten	2.570.844	-1.508.000

Projecten met per saldo een debetstand

Gerealiseerde projectkosten en toegerekende winst	2.570.844	-
---	------------------	---

HTM Personenvervoer NV realiseert projecten op het gebied van (rail)infrastructuur en tramvoertuigen. Zij voert deze projecten uit in opdracht van HTM Railinfra BV, Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De bestede projectkosten voor opdrachten vanuit HTM Railinfra BV worden per verslagperiode doorberekend. Het saldo van die onderhanden projecten bedraagt bij de vennootschap per ultimo boekjaar derhalve € 0.

De vergelijkende cijfers voorgaand boekjaar van de onderhanden projecten zijn op de geconsolideerde balans als passief verantwoord. De specificatie hiervan is eveneens hierboven toegelicht.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

23. Vorderingen	31-12-2015	31-12-2014
Debiteuren	11.513.226	6.869.267
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1.506.448	2.085.243
Vordering op verbonden partij, HTM Railinfra	24.596	7.859.553
Omzetbelasting	1.564.858	-
Consignatieverstrekking personeel	464.237	275.202
Leningen < 1 jaar op groepsmaatschappij HTM Buzz BV	3.017.300	3.017.300
Overige vorderingen en overlopende activa	24.739.566	21.461.124
	42.830.231	41.567.689

De vorderingen hebben een resterende looptijd < 1jaar.

24. Liquide middelen	31-12-2015	31-12-2014
Banken	14.425.798	44.345.778
Kas	166.111	50.150
	14.591.909	44.395.928

Een bedrag ad € 114.140 staat niet ter vrije beschikking.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Passiva**

25. Eigen vermogen	Aandelen-kapitaal	Overige reserves	Totaal
Stand per 31 december 2014	42.136.200	45.004.193	87.140.393
Resultaat boekjaar	-	6.132.500	6.132.500
Betaalbaar gesteld dividend	-	-6.132.500	-6.132.500
Stand per 31 december 2015	42.136.200	45.004.193	87.140.393

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt 200 miljoen en is verdeeld in 102 miljoen aandelen A en 98 miljoen preferente aandelen B, elk nominaal groot 1. Het geplaatst en volgestort zijn 21.489.462 aandelen A en 20.646.738 aandelen B, in totaal € 42.136.200 per 31 december 2015.

26. Voorzieningen	31-12-2015	31-12-2014
Personele voorzieningen	1.843.082	3.655.331
Voorziening deelnemingen	248.237	-
Overige voorzieningen	981.914	3.631.840
	3.073.233	7.287.171

Waarvan:

Looptijd < 1 jaar	1.394.937	1.040.935
Looptijd > 1 jaar	1.430.059	6.535.483

	Personele voorzieningen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 31 december 2014	3.655.331	3.631.840	7.287.171
Dotatie	200.796	815.404	1.016.200
Ottrekking	-2.013.045	-3.465.330	-5.478.375
Stand per 31 december 2015	1.843.082	981.914	2.824.996

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Onder de personele voorzieningen zijn opgenomen :

WAO/IP/WW

De voorziening WAO/IP/WW is gevormd in verband met personeel dat door een bedrijfsongeval arbeidsongeschikt verklaard is.

Reorganisatie en mobiliteitscentrum

De voorziening reorganisatie en mobiliteitscentrum is gevormd in verband met noodzakelijke herstructureringen en de hieruit voortvloeiende financiële verplichtingen.

Wachtgeldregeling

De voorziening wachtgeldregeling is gevormd voor personeelsleden die in de wachtgeldregeling vallen conform de CAO.

Latente belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingverplichtingen is gevormd voor het verschil tussen de commerciële en de fiscale waardering op basis van de contante waarde van de belastingclaim, welke is gesteld op 20%.

Schade

De voorziening schade is gevormd door een raming van de verwachte economische gevolgen van de schadeclaims, waaruit verplichtingen kunnen voortvloeien uit hoofde van het eigen risico-deel voor letselschaden en schades aan railvoertuigen.

Voorziening deelnemingen	31-12-2015	31-12-2014
HTM Buzz BV	248.237	-

	Stand per 31 december 2014	Dotatie	Stand per 31 december 2015
HTM Buzz BV	-	248.237	248.237

27. Kortlopende schulden	31-12-2015	31-12-2014
Onderhanden projecten	-	1.508.014
Crediteuren	16.606.809	10.349.510
Schulden aan groepsmaatschappijen	5.404.520	17.291.133
Omzetbelasting	949.557	7.028.632
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	3.553.736	3.169.981
Pensioenen	905.491	1.136.038
Overlopende passiva	17.605.865	37.101.340
	45.025.978	77.584.648

De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde. De resterende looptijd van de kortlopende schulden is < 1 jaar.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Concessies

HTM Personenvervoer NV beschikt over een concessie voor de exploitatie van Rail in het Metropoolregio Rotterdam Den Haag met een looptijd tot en met 2016.

Investeringsverplichtingen

De met leveranciers aangegane investeringsverplichtingen terzake tramvoertuigen bedragen per 31 december 2015 € 171 miljoen. Totaal aanbetaald is € 152 miljoen. Investeringsverplichtingen voor HTM Personenvervoer NV bedragen € 1,8 miljoen.

Dividenduitkering

In artikel 32 van de statuten is de volgende bepaling opgenomen. Aandeelhouders houden recht op de overeengekomen dividenduitkering. De twee voorwaarden die aan deze toekomstige uitkering zijn gesteld, zijn (1) het resultaat over het boekjaar is positief en (2) de solvabiliteit daalt niet onder de 40%. Als aan deze twee voorwaarden wordt voldaan keert HTM Personenvervoer NV het overeengekomen dividend uit. Overeengekomen is dat de uitkeringen, waaronder het dividend, op de aandelen A gestort worden in het investeringsfonds. Met betrekking tot de dotatie aan het fonds resteert over 2015 een verplichting van € 5,1 mln. op de aandelen A.

Lening-, kredietfaciliteiten en bankgaranties

HTM Personenvervoer NV beschikt samen met andere HTM entiteiten over een kredietfaciliteit van 10 miljoen waarvoor ze gezamenlijk aansprakelijk zijn.

Leaseverplichtingen

HTM Personenvervoer NV heeft operational leaseverplichtingen. De verplichting voor komend boekjaar bedraagt circa € 0,8 miljoen. De verplichting voor de jaren 2017-2020 bedraagt circa € 1,3 miljoen.

Huurovereenkomsten

Uit hoofde van vier door HTM Personenvervoer NV afgesloten huurcontracten bestaat een jaarlijkse verplichting van circa € 1,1 miljoen. De huurcontracten betreffen vooral kantoorpanden, de resterende looptijd van deze contracten ligt tussen de 5 en 10 jaar.

Aansprakelijkheid bij de fiscale eenheid

HTM Personenvervoer NV vormt samen met haar dochtermaatschappijen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet is de vennootschap met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de ter zake door de combinatie verschuldigde belastingen.

Dienstverleningsovereenkomst

Tussen HTM Railinfra BV en HTM Personenvervoer NV is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Volgens deze overeenkomst d.d. 15 oktober 2013 verricht HTM Personenvervoer NV juridische en administratieve diensten ten behoeve van HTM Railinfra BV. De vergoeding die HTM Railinfra BV aan HTM Personenvervoer NV verschuldigd is bedraagt € 60.000 per jaar voor de jaren 2013 - 2016.

Gebruiksovereenkomst

Conform de gebruiksovereenkomst d.d. 5 oktober 2013 tussen de vennootschap en HTM Railinfra BV verleent HTM Railinfra BV aan de vennootschap het recht gebruik te maken van de railinfrastructuur ten behoeve van de uitvoering van het personenvervoer volgens de railconcessie Den Haag. Als tegenprestatie voor het gebruiksrecht is HTM Personenvervoer NV een jaarlijkse vergoeding verschuldigd aan HTM Railinfra BV. Deze gebruiksvergoeding is gelijk aan de kosten die HTM Railinfra BV in dat jaar voor de railinfrastructuur maakt.

Te late levering Avenio's

HTM heeft gebruik gemaakt van het contractuele recht, met de Avenio leverancier Siemens, om in 2015 een boete te verrekenen met de ontvangen Aveniofacturen. Dit in verband met de te late levering van de Avenio's door Siemens aan HTM.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015**Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015****Bedrijfsopbrengsten**

28. Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	2015	2014
Openbaar vervoer	111.105.222	119.125.680

29. Opbrengsten personenvervoer	2015	2014
Plaatsbewijzen/OV-Chipkaart	77.600.761	74.745.671
Studentenkaart	13.727.679	13.810.248
	91.328.440	88.555.919

30. Overige opbrengsten	2015	2014
Werk voor derden	16.523.539	34.479.129
Boetes (exclusief deelritprijs)	898.283	921.619
Mutatie geactiveerde eigen productie	10.814.347	7.151.056
A-kaarten	151.526	129.686
Opbrengsten gereed projecten	18.701.629	-
Mutatie onderhanden projecten	788.790	-
	47.878.114	42.681.490

De bedrijfsopbrengsten zijn ten opzichte van vorig jaar met 0,0% gedaald. De omzet is geheel in Nederland gerealiseerd.

Opbrengsten werken voor derden betreft diverse opdrachten van derden partijen.

Opbrengsten gereed projecten betreft opbrengsten die gerealiseerd worden op (meer-jaren)projecten.

Bedrijfslasten

31. Personeelskosten	2015	2014
Salarissen	64.331.367	63.443.202
Premie arbeidsongeschiktheidverzekering	4.020.355	3.869.573
Overige sociale lasten	4.465.674	4.785.469
Pensioenlasten	9.700.821	11.013.023
Mutatie verloftegoeden	1.577.725	946.169
Overige personeelskosten	5.662.589	5.543.237
	89.758.531	89.600.673
Kosten gehuurd personeel	20.733.270	24.418.826
	110.491.801	114.019.499

Personeelsleden

Bij de vennootschap waren in 2015 gemiddeld 1.366 personeelsleden werkzaam, berekend op fulltimebasis (2014:1.384).

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

32. Afschrijvingen	2015	2014
Materiële vaste activa	8.526.258	10.669.964
Verkoopresultaat op materiële vaste activa	497.597	-12.024
	9.023.855	10.657.940

33. Bijzondere waardeverminderingen	2015	2014
Impairment rijdend materieel	-	40.000

34. Overige kosten	2015	2014
Materiaalverbruik	8.616.360	18.749.682
Energieverbruik	6.995.222	5.441.740
Onderhoud en reparatie door derden	30.878.340	45.840.279
Belastingen, rechten en verzekeringen	1.788.997	1.881.425
Huur roerende en onroerende goederen	42.062.558	44.165.944
Kosten gereed projecten	17.721.663	-
Overige	16.794.699	17.850.478
	124.857.839	133.929.548

Accountantshonoraria

Ten laste van het boekjaar gebrachte kosten voor de onafhankelijke externe accountant en de accountantsorganisatie, genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en e, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, zijnde PricewaterhouseCooper Accountants NV zijn als volgt:

	2015	2014
Onderzoek van de jaarrekening	248.688	234.000
Andere controleopdrachten	354.406	93.000
Fiscale adviesdiensten	141.171	258.000
Andere niet-controlediensten	50.629	39.000
	794.894	624.000

35. Financiële lasten en baten	2015	2014
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	859.799	1.085.807
Rentelasten en soortgelijke kosten	-3.403	-10.418
	856.396	1.075.389

De financiële lasten en baten hebben voornamelijk betrekking op groepsmaatschappijen. De grootste financiële baat komt van HTM Buzz BV ad € 784.706.

Effectief belastingtarief	- %	- %
Toepasselijk belastingtarief	20,0 - 25,0%	20,0 - 25,0%

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

36. Resultaat deelnemingen	2015	2014
Aandeel resultaat HTM Commercial Actions BV	-318.770	695.170
Aandeel resultaat HTM Buzz BV	-343.407	645.936
	-662.177	1.341.106

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Ondertekening van de jaarrekening

Den Haag, 13 april 2016

Directie voor akkoord

Ir. J.N.K. Bierman
Mr. Drs. G.J. Boot

Raad van commissarissen voor akkoord

U. Groen
Mr. D. van der Heem-Wagemakers
Drs. M. van Ittersum RA
Drs. P. de Krom
Mr. S. Renzema

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Overige gegevens

Regelingen inzake winstbestemming

In overeenstemming met de statutenwijziging d.d. 15 oktober 2013 is bepaald dat de winst ter beschikking staat van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De winstuitkering voor de boekjaren 2013 - 2016 is geregeld in artikel 32 van de statuten. De omvang van deze uitkering naar de te onderscheiden aandelen van de vennootschap wordt bepaald aan de hand van de statuten. Uitkering van winst geschiedt na goedkeuring van de jaarrekening waaruit blijkt dat deze geoorloofd is.

In artikel 32 van de statuten is de volgende bepaling opgenomen: aandeelhouders houden recht op de overeengekomen dividenduitkering over boekjaar.

De twee voorwaarden die aan deze toekomstige uitkering zijn gesteld, zijn (1) het resultaat over het boekjaar is positief en (2) de solvabiliteit daalt niet onder de 40%. Als aan deze twee voorwaarden wordt voldaan keert HTM Personenvervoer NV dividend uit.

Voorstel winstbestemming

De directie stelt voor om de winst over 2015 ad € 6.132.500 miljoen conform statuten uit te keren in dividend. Vooruitlopend op de vaststelling door de algemene vergadering is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

Voorwoord van de directie**Samenvattend overzicht**

- Profiel
- Vennootschapsstructuur
- Kengetallen
- Bijzondere gebeurtenissen
- Visie
- Missie
- Strategie
- Kernwaarden

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen
- Operationele performance
 - Klanttevredenheid
 - Informatievoorziening aan reizigers
 - Kaartsoorten en tarieven
 - Veiligheid
- Communicatie
- Resultaatontwikkeling
- Mensen
- Bedrijfsmiddelen
- Vooruitblik op 2016

Verslag van de Raad van Commissarissen**Verslag van activiteiten**

- Bijdrage aan leefbaarheid en vestigingsklimaat
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Techniek
- Sociale veiligheid
- Crisisbeheersing
- Duurzaamheid

Governance en risicomanagement

- Corporate governance
- Risicomanagement

Jaarrekening 2015

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is hier in te zien. Door op de knop te klikken opent de verklaring in een nieuw venster.

[Lees de controleverklaring](#)

Het jaarverslag van HTM verschijnt alleen in de vorm van deze interactieve PDF die makkelijk leesbaar is op beeldscherm of tablet. Spaar het milieu en maak geen prints van dit document als dat niet echt nodig is.

HTM Personenvervoer N.V.
Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag

www.htm.nl